

Na podlagi prvega odstavka 28. člena Zakona o računskem sodišču (ZRacS-1, Uradni list RS, št. 11/01) in v skladu s sklepi, ki jih je sprejel Senat računskega sodišča na sejah dne 26. aprila in 26. junija 2002,

izdajam

REVIZIJSKO POROČILO

O POSLOVANJU JAVNEGA PODJETJA ELEKTRO - SLOVENIJA d. o. o., LJUBLJANA V LETIH OD 1998 DO 2001

Številka: 1206-6/01-40

Ljubljana, 28. junija 2002

KAZALO

I.	UVOD	3
1.	Podatki o reviziji	3
2.	Predstavitev Eles	4
2.1	Splošne informacije	4
2.2	Organi upravljana in odgovorne osebe	4
2.3	Računovodski izkazi za leta od 1998 do 2000	4
II.	UGOTOVITVE	6
1.	Sistem gospodarjenja z električno energijo	6
1.1	Elektroenergetska bilanca	7
1.2	Zakup moči	8
2.	Nakup električne energije za potrebe EES Slovenije	9
2.1	Nakup električne energije v Republiki Sloveniji	10
2.2	Nakup električne energije v tujini – uvoz	11
3.	Prodaja električne energije	12
3.1	Prodaja električne energije v Republiki Sloveniji	12
3.2	Prodaja električne energije v tujino – izvoz	13
4.	Učinkovitost uvoza in izvoza električne energije	15
4.1	Učinkovitost uvoza električne energije	16
4.2	Učinkovitost izvoza električne energije	19
4.3	Konsolidirana učinkovitost uvoza in izvoza električne energije	22
5.	Trgovanje z električno energijo	23
6.	Oddaja transportnih poti	25
6.1	Vrste tranzitov električne energije	25
6.2	Tranziti v letu 2000	27
6.3	Tranziti v prvem polletju 2001	29
III.	MNENJE	32
	Priloge	34

I. UVOD

1. Podatki o reviziji

Revizija, na katero se nanaša to poročilo (revizija Eles.Pos98-01, št. 1206-6/01), je bila uvrščena v program dela za izvrševanje revizijske pristojnosti računskega sodišča v letu 2001. V program dela računskega sodišča je bila uvrščena v skladu z drugim odstavkom 25. člena ZRacS-1 na predlog delovnega telesa Državnega zbora RS.

Revidiranec je bilo Javno podjetje Elektro - Slovenija d. o. o., Hajdrihova 2, Ljubljana (v nadaljevanju: Eles).

Cilj revizije je bil izrek mnenja o pravilnosti in smotrnosti poslovanja Elesa v letih od 1998 do 2001.

Sklep o izvedbi revizije (št. 1206-6/01-3) je bil izdan 23. 5. 2001.

Pri načrtovanju revizije smo upoštevali navedbe v dokumentaciji, ki nam jo je poslal Državni zbor RS. Navedbe v predloženi dokumentaciji, ki se niso nanašale na trgovanje z električno energijo s tujimi partnerji in tudi ne na oddajo transportnih poti, niso bile predmet te revizije.

Eles je v obdobju od 1. 1. 1998 do 30. 4. 2001 kupil 97 odstotkov vse potrebne električne energije v Republiki Sloveniji in domačim kupcem prodal 93 odstotkov razpoložljive električne energije. Poslovanje Elesa na domačem trgu je bilo preverjeno z uporabo analitičnih metod ter s podatki proizvajalcev in distributerjev električne energije v Republiki Sloveniji. Na podlagi navedenih preveritev je bilo ocenjeno, da v poslovanju Elesa na domačem trgu ni pomembnih tveganj, zato je bilo delo v pretežni meri usmerjeno v revidiranje Elesovega poslovanja s tujino.

Zakupe moči, izvozne in uvozne transakcije z električno energijo ter oddajanje transportnih poti v obdobju med 1. 1. 1998 in 30. 6. 2001 smo preverili s podrobnim preizkušanjem podatkov. V revizijo so bile zajete sklenjene pogodbe, izdani in prejeti računi, knjigovodska ter druga poslovna dokumentacija. V reviziji smo uporabili podatke iz voznih redov, tj. dnevni načrtov izmenjav električne energije s tujino za vseh 24 ur posameznega dneva z navedbo partnerja, vstopne/izstopne meje, valute, količine MWh, cene, vrednosti ter ure izmenjav, ki nam jih je posredoval Eles za celotno obdobje v elektronski obliki.

Na razčiščevalnem sestanku 26. 3. 2002 je Eles predložil obsežna pisna pojasnila k spornim razkritjem (dokument z dne 27. 2. 2002) ter 28. 3. 2002 posredoval še dokazila, s katerimi je dodatno utemeljeval svoja pojasnila in razloge za izpodbijanje revizijskih razkritij (št. 39/247 z dne 27. 3. 2002).

2. Predstavitev Elesa

2.1 Splošne informacije

Eles je pravni naslednik javnega podjetja Elektro - Slovenija p. o., Ljubljana, ki je bil vpisan v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod št. reg. vložka 1-09227-00 z dne 23. 11. 1990. Ustanovitelj in edini lastnik javnega podjetja je RS, ki izvršuje ustanoviteljske pravice prek Vlade RS, kakor določa 1. člen Uredbe o preoblikovanju Javnega podjetja Elektro - Slovenija p. o., v Javno podjetje Elektro - Slovenija d. o. o. (v nadaljevanju: uredba o preoblikovanju).

Dejavnost, ki jo izvaja Eles, je prenos elektrike (šifra dejavnosti E/40.104). Izvaja jo kot gospodarsko javno službo (3. člen uredbe o preoblikovanju). Temeljna funkcija Elesa je zagotavljanje nemotene in kakovostne oskrbe Slovenije z električno energijo.

Eles s svojim prenosnim omrežjem povezuje in nadzoruje celoten slovenski elektroenergetski sistem, v okviru katerega obratuje 15 hidroelektrarn, 3 termoelektrarne na premog, 2 elektrarni na plinsko olje in jedrska elektrarna. Pri tem gre za 2.700 MW proizvodnih zmogljivosti s skupno letno proizvodnjo 12,2 TWh.

2.2 Organi upravljanja in odgovorne osebe

RS kot ustanovitelj odloča o upravljanju Elesa prek skupščine, nadzornega sveta in direktorja. Skupščino družbe, člane nadzornega sveta in direktorja imenuje Vlada RS. Direktor je bil imenovan za štiri leta, pod pogoji in na način ter po postopku, določenem s statutom (13. člen uredbe o preoblikovanju). Direktor poleg vodenja poslovanja in dela družbo tudi predstavlja in zastopa.

Direktor ima za sklepanje poslov omejena pooblastila. Za sklepanje poslov v vrednosti nad 80.000 tisoč tolarjev, o prometu z nepremičninami in najemanju dolgoročnih kreditov mora pridobiti soglasje nadzornega sveta (7. člen uredbe o preoblikovanju in 6. člen Statuta Elektro - Slovenija d. o. o.).

V obravnavanem obdobju so bili direktorji Elesa:

- dr. Ivo Banič do 5. 4. 2000,
- mag. Vekoslav Korošec (v. d. direktor) od 6. 4. 2000 do 20. 9. 2000,
- mag. Vitoslav Türk od 21. 9. 2000 do 11. 1. 2001 in
- mag. Vekoslav Korošec (v. d. direktor) od 12. 1. 2001 dalje.

2.3 Računovodski izkazi za leta od 1998 do 2000

Podatki iz revidiranih izkazov uspeha Elesa za leta 1998, 1999 in 2000 so predstavljeni v preglednici 1 na naslednji strani. Podatki iz Elesovih revidiranih bilanc stanja na dan 31. 12. 1998, 31. 12. 1999 in 31. 12. 2000 so predstavljeni v preglednici 2 na naslednji strani.

Preglednica 1: Podatki iz izkazov uspeha Elesa za leta 1998, 1999 in 2000

v tisoč tolarjih

ZŠ	Kategorija	1998	1999	Indeks	2000	Indeks
1	2	3	4	5 = 4/3	6	7 = 6/4
A	<i>Kosmati donos iz poslovanja</i>	93.234.699	96.533.847	103,5	114.574.259	118,7
	Stroški	-93.333.671	-102.495.332	109,8	-114.205.714	111,4
C	<i>Dobiček/izguba iz poslovanja</i>	-98.972	-5.961.485	6.023,4	368.545	-
1.	Obresti in prihodki od financiranja	792.368	4.730.182	597,0	2.574.369	54,4
2.	Obresti in odhodki financiranja	-417.172	-354.343	84,9	-376.144	106,2
D	<i>Dobiček/izguba iz rednega delovanja</i>	276.224	-1.585.646	-	2.566.770	-
1.	Izredni prihodki	117.713	4.630.523	3.933,7	711.775	15,4
2.	Izredni odhodki	-162.074	-1.828.092	1.127,9	-601.791	32,9
E	<i>Celotni dobiček</i>	231.863	1.216.785	524,8	2.676.754	220,0
F	<i>Čisti dobiček poslovnega leta</i>	231.863	1.216.785	524,8	2.676.754	220,0

Vir: poročila o reviziji računovodskih izkazov Elesa za leta 1998, 1999 in 2000, Revizijska družba Podboršek d. o. o., Ljubljana.

Preglednica 2: Podatki iz bilanc stanja Elesa na dan 31. 12. 1998, 31. 12. 1999 in 31. 12. 2000

v tisoč tolarjih

ZŠ	Kategorija	31. 12. 1998	31. 12. 1999	Indeks	31. 12. 2000	Indeks
1	2	3	4	5 = 4/3	6	7 = 6/4
A	<i>Stalna sredstva</i>	80.667.898	103.614.561	128,4	110.805.585	106,9
B	<i>Gibljava sredstva</i>	11.904.965	17.829.175	149,8	25.601.109	143,6
	SREDSTVA	92.572.863	121.443.736	131,2	136.406.694	112,3
C	<i>Kapital</i>	71.763.360	78.554.934	109,5	88.579.122	112,8
D	<i>Obveznosti</i>	20.809.503	42.888.802	206,1	47.827.572	111,5
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	92.572.863	121.443.736	131,2	136.406.694	112,3

Vir: poročila o reviziji računovodskih izkazov Elesa za leta 1998, 1999 in 2000, Revizijska družba Podboršek d. o. o., Ljubljana.

II. UGOTOVITVE

1. Sistem gospodarjenja z električno energijo

Podlage za poslovanje Elesa v delu, ki se nanaša na zakupe moči in promet z električno energijo v prenosnem omrežju, so v letih od 1998 do 2001 določali planski ter zakonski in drugi okviri.

Planski okviri so bili naslednji:

- Elektroenergetska bilanca za posamezno leto (v nadaljevanju: EEB), ki jo sprejema Vlada Republike Slovenije,
- Vrednostni načrt elektroenergetskega sistema (v nadaljevanju: EES) za posamezno leto in spremembe vrednostnega načrta EES, ki jih prav tako sprejema vlada.

Na temelju planskih dokumentov je Eles za posamezno leto sklepal kupoprodajne pogodbe s proizvajalci električne energije in podjetji za distribucijo.

Zakonski in drugi okviri za poslovanje Elesa v delu, ki se nanaša na zakupe moči in promet z električno energijo v prenosnem omrežju, pa so bili naslednji:

- Zakon o energetskega gospodarstvu iz leta 1981, ki je do oktobra 1999 urejal področje elektrogospodarske dejavnosti in opredelil proizvodnjo, prenos in distribucijo kot dejavnost posebnega družbenega pomena. Objekti, naprave in napeljave v proizvodnji, prenosu in distribuciji so tvorili tehnično in tehnološko enoten elektrogospodarski sistem SRS. Podjetje za prenos električne energije, Javno podjetje Elektro - Slovenija, p. o., Ljubljana (do 30. 5. 1996) oziroma Javno podjetje Elektro - Slovenija, d. o. o., Ljubljana (od 31. 5. 1996 dalje) je enotno opravljalo prenos električne energije od proizvajalcev do kupcev, tako domačih kot tujih.
- Energetski zakon, ki je pričel veljati 15. 10. 1999 in na novo opredelil prenos električne energije, upravljanje prenosnega omrežja in organiziranje trga z električno energijo kot gospodarsko javno službo.
- Zakon o gospodarskih javnih službah, ki je pričel veljati 2. 7. 1993.
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe prenos električne energije in gospodarske javne službe upravljanje prenosnega omrežja, ki je začela veljati 1. 7. 2000 in med drugim določa:
  - da prenos električne energije obsega prenos električne energije po prenosnem omrežju, odgovornost za vzdrževanje primarnega in sekundarnih sistemov prenosnega omrežja in odgovornost za razvoj in gradnjo primarnega in sekundarnih sistemov prenosnega omrežja;
  - da upravljanje prenosnega omrežja obsega vodenje in obratovanje prenosnega omrežja, zagotavljanje sistemskih storitev, zagotavljanje dostopa do omrežja upravičenim odjemalcem in proizvajalcem električne energije in priprava sistemskih obratovalnih navodil ter od 8. 12. 2001 tudi organizacijo izravnalnega trga z električno energijo, da bi bilo moč izravnati razlike pri dobavi in porabi električne energije na državni ravni;
  - da tako opredeljeno javno gospodarsko službo izvaja Eles.

V letu 2000 je bil 6. člen omenjene uredbe večkrat spremenjen. V skladu s tem je bilo trgo

vanje z električno energijo za pravne osebe, ki opravljajo eno od gospodarskih javnih služb po tej uredbi, dovoljeno le v obdobju od 9. 9. 2000 do 30. 12. 2000.

- Smernice Evropske unije, pravila in priporočila mednarodnih združenj (npr. UCTE¹) ter akti Eles. Nakup in prodajo električne energije so opredeljevali tudi sklenjeni dogovori in sporazumi ter sklepi vlade.

1.1 Elektroenergetska bilanca

EEB vsebuje osnovne tehnične podatke elektroenergetskih naprav elektro podjetij ter vse pomembne mesečne in letne podatke o pridobivanju, prenosu in razdeljevanju elektrike ter načrtovanih obremenitvah sistema. V EEB so upoštevani vsi dogovori o izmenjavi elektrike, uvozu ali izvozu ter načrtovane izgube pri prenosu elektrike. Osrednjo vlogo pri koordiniranju izvajanja EEB je imel Eles.

Preglednica 3: EEB EES RS za leta 1998 do 2000

Element EEB	Leto 1998	Leto 1999	Leto 2000
Uporabniki v RS	9.634	9.918	9.806
Izgube v omrežju	838	838	814
Potrebe v Sloveniji	10.472	10.756	10.620
Izvoz	2.230	1.300	0
POTREBE SKUPAJ	12.702	12.056	10.620
Proizvodnja v Sloveniji	11.942	11.781	12.201
Uvoz (HE Golica)	17	17	17
RAZPOLOŽLJIVO	11.959	11.798	12.218
Primanjkljaj ²	743	746	87
Viški ³	-	488	1.685
UVOZ	-	-	234
IZVOZ	-	-	1.832

Vir: sprejete EEB RS: Skupni pregled za Slovenijo, Tabela I.1 (za leta 1998, 1999 in 2000) ter Skupni pregled za prenosno omrežje, Tabela I. (za leto 2001).

Za leto 2001 je bil na ravni države izdelan pregled indikativne EEB na prenosnem omrežju, iz katerega lahko razberemo, da je Republika Slovenija v letu 2001 izkazovala potrebe po 10.902 GWh električne energije pri razpoložljivih 12.628 GWh električne energije na prenosnem omrežju .

Sestavni del EEB so bilance moči, v katerih so načrtovane potrebne konične moči (seštevek potrebne moči za neposredne odjemalce, distribucijske uporabnike, načrtovane izgube) ter rezerva moči za primarno in sekundarno regulacijo EES, ki skupaj predstavljajo potrebe Slo

¹ The Union for the Co-ordination of Transmission of Electricity (UCTE) - Evropsko združenje medsebojno povezanih EES.

² Kategorija 'primanjkljaj' v EEB predstavlja količino električne energije, ki jo bo Slovenija potrebovala v določenih mesecih in v teh mesecih ne bo proizvedena doma.

³ Kategorija 'višek' v EEB predstavlja količino električne energije, ki bo proizvedena v Sloveniji v določenih mesecih, doma pa v teh mesecih po njej ne bo potrebe.

venije po moči energije. Z EEB je načrtovana tudi razpoložljiva moč proizvajalcev električne energije (moč agregatov), uvoz oziroma izvoz moči ter potrebne in razpoložljive minutne rezerve moči.

1.2 Zakupi moči

Tehnična navodila za obratovanje EES in pravila UCTE določajo višino potrebne rezerve moči električne energije za primarno in sekundarno regulacijo EES. UCTE v svojih pravilih priporoča minutne rezerve moči v obsegu, ki pokriva največji agregat, da bi bilo mogoče zagotoviti zanesljivost obratovanja in dobav električne energije. Največji agregat v državi je NEK z močjo več kot 600 MW.

Eles je v bilancah moči (Priloga 3) za leta od 1998 do 2001 načrtoval potrebne konične moči (neposrednih odjemalcev, distribucijskih uporabnikov in izgube) ter rezerve moči za primarno in sekundarno regulacijo EES, ki skupaj predstavljajo potrebe RS po moči energije.

Za pokrivanje načrtovane potrebne rezervne moči je Eles upošteval razpoložljivo moč proizvajalcev električne energije, systemske rezervne moči (TET in TEB) ter pogodbeni zakup moči v tujini in v pogodbah z neposrednimi uporabniki dogovorjene pogoje znižanja obratovne moči velikih odjemalcev električne energije. Slednji način zagotavljanja rezervne moči predstavlja prilagajanje zahtevam Elesa oziroma EES uporabnikov, ki se zaradi karakteristik odjema lahko prilagajajo (21. člen Tarifnega sistema za prodajo električne energije). Tehnična navodila za obratovanje EES dopuščajo, da se ob izpadu večje proizvodne enote uvede omejitev porabe električne energije v skladu z uredbo o omejevanju obtežb in porabe električne energije v EES⁴.

V revidiranem obdobju je Eles sklenil pogodbe o zakupu moči v tujini, s katerimi si je zagotovil stalno pripravljenost:

- 80 MW v letih 1998 in 1999 z avstrijskim upravljalcem EES podjetjem Österreichische Elektrizitätswirtschafts - AG (v nadaljevanju: VERBUND) z Dunaja,
- 150 MW za leto 2000, od tega 100 MW s švicarskim podjetjem, ki trguje z električno energijo, Entrade AG, Baar (v nadaljevanju: ENTRADE) in 50 MW s podjetjem VERBUND ter
- 250 MW za leto 2001, od tega 150 MW s podjetjem ENTRADE in 100 MW z italijanskim upravljalcem EES, podjetjem Gestore della Rete di Trasmissione Nazionale S.p.A, Rim (v nadaljevanju: GRTN)⁵.

---

⁴ Omejitve po uredbi o omejevanju obtežb in porabe električne energije v EES se pričnejo izvajati šele, ko so izkoriščene vse razpoložljive možnosti za zagotovitev manjkajoče energije (havarijska pomoč, dobave iz drugih elektroenergetskih sistemov in obratovanje vseh možnih virov). Če pride do omejitev za preprečitev razpada EES, Eles ni dolžan predhodno obvestiti uporabnikov o odklopih vodov, iz česar izhaja, da lahko v tem primeru vse neposredne uporabnike izklopi takoj. To izhaja tudi iz sklenjenih pogodb z neposrednimi uporabniki (Poglavje v pogodbi: Način obračuna moči v času omejevanja).

⁵ Vse okrajšave in kratice so pojasnjene v prilogi 2.

Sklenjene pogodbe o zakupu moči v tujini določajo fiksni del plačila, s katerim je zagotovljena stalna pripravljenost pogodbenega partnerja, da v zahtevanem trenutku, ki ni v naprej določen, dá takoj na razpolago zakupljeno moč za določen čas. Dejansko koriščenje električne energije pa predstavlja odjem električne energije in se plačuje posebej.

Preglednica 4: Fiksni del plačila zakupa moči v letih od 1998 do 2001 po sklenjenih pogodbah

Pogodbnik	Leto 1998	Leto 1999	Leto 2000	Leto 2001
VERBUND	134.118.000 SIT	132.928.000 SIT	183.535.000 SIT	-
	10.028.000 ATS	9.524.000 ATS	12.500.000 ATS	-
	728.763 EUR	692.136 EUR	908.410 EUR	-
ENTRADE	-	-	132.137.000 SIT	219.477.000 SIT
	-	-	1.250.000 DEM	2.000.000 DEM
	-	-	639.115 EUR	1.022.584 EUR
Skupaj	728.763 EUR	692.136 EUR	1.547.525 EUR	1.022.584 EUR

Vir: pogodbe.

Eles je bil dolžan zagotavljati rezervo moči v skladu s pravili UCTE, drugače bi ob izpadu NEK lahko povzročil nestabilnost delovanja EES drugih držav ali celo razpad sistema, kar je sicer v praksi zelo redek pojav, saj so države povezane v močno interkonekcijo (UCTE). Po podatkih NEK je bila v obdobju od 1998 do 2001 ugotovljena le ena samodejna zaustavitev elektrarne, in sicer 8. 6. 1999. Po voznem redu izmenjav je bil na ta dan po pogodbi o zakupu moči s podjetjem VERBUND realiziran le enourni prejem 40 MW (od 23.00 ure do 24.00 ure), v isti uri pa je bil realiziran tudi prejem havarijske pomoči 120 MW (podjetje HEP), prejem izmenjave 40 MW in odjem 200 MW.

Vozni redi izmenjav za leta 1998 do junija 2001 kažejo, da so bili prejemi električne energije realizirani zaradi izpolnitve prodajnih dogovorov po pogodbah o zakupu moči⁶ in ne zaradi samodejnega izpada NEK ali drugih okvar, ki bi lahko ogrozile obratovanje EES.

2. Nakup električne energije za potrebe EES Slovenije

Nakup in prodajo električne energije za potrebe EES Slovenije so v obdobju od 1998 do 2001 določali EEB in načrti EES Slovenije za posamezno leto, sklenjeni dogovori in sporazumi ter veljavni predpisi.

Postopke nakupa električne energije ima Eles določene z organizacijskim predpisom Nakup električne energije z dne 24. 9. 1999 (OP 06.01), ki vključuje nakup električne energije od proizvodnih podjetij v Sloveniji in nakup električne energije od drugih elektroenergetskih sistemov. Organizacijski predpis določa način priprave in sklepanja pogodb o nakupu električ

⁶ V letu 1998 je Eles v zaporednih enajstih urah prejel po 80 MW (dne 30. 9. in 1. 10. 1998), v letu 1999 še eno uro po 40 MW (dne 20. 8. 1999), v letu 2000 pa 19 ur po 50 MW in 48 ur po 100 MW ter v letu 2001 11 ur po 150 MW, eno uro po 115 MW in eno uro po 75 MW ter eno uro po 35 MW.

ne energije, način spremljanja obračuna nakupa električne energije, izdelavo poročil oziroma obveščanje in analize ter vodenje statistike.

2.1 Nakup električne energije v Republiki Sloveniji

Eles je v obdobju od januarja 1998 do aprila 2001 od domačih proizvajalcev električne energije (DEM, SEL, SENG, TEŠ, TET, TEB, TE-TOL in NEK) odkupil 39.551 GWh električne energije, za katero je plačal 300 milijard tolarjev.

Preglednica 5: Nakup električne energije v obdobju od januarja 1998 do aprila 2001 v Republiki Sloveniji

Obdobje	Količina v MWh	Vrednost v 000 SIT	SIT/kWh
1998	11.043.548	79.386.404	7,19
1999	11.808.465	84.972.828	7,20
2000	12.144.497	100.076.931	8,24
Januar – april 2001	4.554.902	35.405.365	7,77
Skupaj	39.551.412	299.841.528	7,58

Vir: podatki Eles (dopis 7. 6. 2001, točki 3 in 5).

Iz zgornje preglednice je razvidno, da se je količina kupljene električne energije letno povečevala, kar je bilo v največji meri posledica nakupa hrvaškega dela električne energije od NEK. Večji nakup električne energije od NEK je vplival tudi na spremembo strukture dobaviteljev, saj se je na ta račun nekoliko zmanjšal nakup električne energije od termoelektrarn.

SR Slovenija in SR Hrvaška sta 29. 4. 1974 ustanovili NEK, od katerega je Eles od januarja 1998 do aprila 2001 odkupil 15.707 GWh električne energije v vrednosti 87 milijard tolarjev (povprečna cena 5,54 SIT/kWh).

Zaradi odprtega vprašanja glede ureditve odprtih dolgovanj Hrvaške Elektroprivrede d. d., Zagreb (v nadaljevanju: HEP) je Ministrstvo za gospodarstvo konec julija 1998 z dopisom (št. 400-2/98 dne 28. 7. 1998) obvestilo Eles in NEK, da je potrebno bistveno omejiti ali ustaviti dobave električne energije za hrvaškega kupca. NEK je Elesu takoj po prejemu obvestila posredoval ponudbo za plasma električne energije, ki jo je dobavljala podjetju HEP. Z vsebino ponudbe je Eles seznanil podjetje HEP in ministrstvi za gospodarstvo obeh republik. Eles je ponudbo sprejel, zato je NEK 29. 7. 1998 vse stranke obvestil, da 30. 7. 1998 od 8. ure dalje do preklica ustavlja dobavo električne energije podjetju HEP.

V uredbi o preoblikovanju NEK je Vlada RS določila, da do sklenitve ustrezne meddržavne pogodbe med Slovenijo in Hrvaško izvršuje ustanoviteljske pravice v NEK, Hrvaški pa je zaradi vloženih sredstev (združena sredstva) priznala vlogo sovlagatelja. Na podlagi navedene uredbe je NEK pobotal revalorizirana združena sredstva amortizacije sovlagatelja z revaloriziranimi vloženimi sredstvi (dolgoročno dobljene vloge podjetju HEP), v višini 8.635 milijonov tolarjev (34. člen), pokrili revalorizirane izgube, nastale do 31. 12. 1997 v breme revaloriziranih vloženih sredstev sovlagatelja v višini 7.608 milijonov tolarjev (33. člen) in odpisal dvomljive in sporne zapadle terjatve do podjetja HEP po stanju 31. 12. 1997, zmanjšane za zaračunani prispevek za financiranje razgradnje, v breme izrednih odhodkov iz prejšnjih ob

dobij, v višini 4.147 milijonov tolarjev.

Eles in NEK sta v okviru sprejete EEB in vrednostnega načrta EES Slovenije z letnimi pogodbami urejala zakup moči ter nakup električne energije, in sicer za del, ki je pripadal Sloveniji. Zaradi ustavitve dobave podjetju HEP sta partnerja za dodatne količine električne energije sklepala dogovore o zakupu moči in nakupu električne energije ob upoštevanju izhodišč, ki jih je določala Vlada RS.

Preglednica 6: Sklenjene pogodbe in dogovori med Elesom in NEK za leta od 1998 do 2001

Oblika dogovora	Obdobje	Datum sklenitve	Pogodbene količine in vrednosti		
			MWh	v 000 SIT	SIT/kWh
- Pogodba	01. 01. - 31. 12. 1998	13. 02. 1998	2.230.000	11.864.000	5,32
- Dogovor	01. 08. - 31. 12. 1998	15. 02. 1999	1.131.791	4.312.123	3,81
<i>Skupaj</i>			<i>3.361.791</i>		
- Pogodba	01. 01. - 31. 12. 1999	19. 05. 1999	2.250.000	12.686.451	5,64
- Dogovor	01. 01. - 30. 06. 1999	19. 05. 1999	950.000	3.662.897	3,86
- Aneks 1	01. 07. - 31. 12. 1999	27. 09. 1999	1.300.000	4.730.858	3,64
<i>Skupaj</i>			<i>4.500.000</i>		
- Pogodba	01. 01. - 31. 12. 2000	29. 05. 2000	4.600.000	28.985.511	6,30
- Aneks št. 2 in 4	01. 01. - 31. 12. 2001	15. 02. in 19. 04. 2001	5.170.000	30.769.746	5,95
<i>Skupaj</i>			<i>17.631.791</i>		

Vir: pogodbe, dogovori in aneksi.

Eles je dodatno prevzeto električno energijo 92.500 MWh v juliju in avgustu 1998 delno plasiral v izvoz (59.850 MWh prodal na spot⁷ trgu po ceni 2,66 SIT/kWh), delno pa na domačem trgu tako, da je znižal proizvodnjo v TEŠ in TET za 42.650 MWh. Vključitev celotne proizvodnje NEK v EES Slovenije s 30. 7. 1998 je vplivala na spremembo strukture proizvodnje in posredno na EEB, ki je glede na prehodna leta spremenila značilnosti.

2.2 Nakup električne energije v tujini - uvoz

Z obdelavo podatkov, ki nam jih je posredoval Eles, smo ugotovili, da je bilo v revidiranem obdobju kupljeno v tujini 1.785.661 MWh električne energije za pokritje potreb EES. Več o tem je v preglednici 7.

⁷ Spot trg je prodaja oziroma nakup električne energije na tujem dnevnem trgu, tj. iskanje kupca oziroma prodajalca na dnevni bazi za višek ali primanjkljaj električne energije na domačem trgu.

Preglednica 7: Nakupi električne energije v tujini za potrebe EES v obdobju od januarja 1998 do junija 2001

Obdobje	Količina v MWh	Vrednost v 000 SIT	SIT/kWh
1998	657.810	2.797.107	4,25
1999	408.050	1.703.123	4,17
2000	200.532	1.140.818	5,69
Januar – junij 2001	519.269	3.251.349	6,26
Skupaj	1.785.661	8.892.397	4,98

Vir: računi dobaviteljev v obdobju od leta 1998 do 2001.

Električno energijo je Eles nakupil pri enajstih različnih dobaviteljih iz tujine, kot je prikazano v preglednici 8.

Preglednica 8: Dobavitelji električne energije iz tujine v obdobju od leta 1998 do junija 2001

Dobavitelji iz tujine	1998		1999		2000		I. – VI. 2001		Skupaj
	MWh	SIT / KWh	MWh	SIT / KWh	MWh	SIT / KWh	MWh	SIT / KWh	
JP E BiH	228.550	4,2	293.740	4,1	17.940	3,9	500	5,3	540.730
ENTRADE			11.200	3,3	33.872	7,7	2.939	42,9	48.011
VERBUND	146.690	4,9	81.720	4,7	101.680	6,0	144.050	5,5	474.140
ENRON					28.800	3,8	364.560	6,3	393.360
KELAG	11.560	5,4	17.840	3,5	12.180	5,5	6.010	6,7	47.590
ATEL	142.030	3,9							142.030
EGL	76.350	3,8	1.250	3,2	4.150	4,8			81.750
NOK	20.750	3,8							20.750
EOS	19.250	3,9							19.250
ČEZ	11.200	3,7							11.200
HEP	1.430	3,0	2.300	1,8	1.910	3,5	1.210	2,6	6.850
Skupaj	657.810	4,2	408.050	4,2	200.532	5,7	519.269	6,3	1.785.661

Uvožena električna energija za potrebe EES Slovenije je bila v povprečju cenejša kot energija, ki jo je Eles kupil pri domačih proizvajalcih, še posebej, če upoštevamo dejstvo, da je uvoz električne energije potekal zlasti ob konicah, ko primanjkuje domače energije in je električna energija zaradi večjega povpraševanja tudi praviloma dražja. Po višini cene električne energije izstopa zlasti podjetje ENTRADE, od katerega je bila v prvem polletju 2001 kupljena električna energija po ceni 42,9 SIT/KWh.

3. Prodaja električne energije

3.1 Prodaja električne energije v Republiki Sloveniji

Eles je v letih od 1998 do aprila 2001 prodal domačim kupcem 34.534 tisoč MWh električne energije, za katero je iztržil 326 milijard tolarjev po povprečni ceni 9,43 SIT/kWh.

Preglednica 9: Prodaja električne energije doma od leta 1998 do aprila leta 2001

Leto	MWh	Vrednost brez davka v 000 SIT	SIT/KWh
1998	10.211.796	89.146.369	8,73
1999	10.215.207	91.628.582	8,97
2000	10.521.294	104.895.501	9,97
Januar - april 2001	3.585.390	39.898.356	11,12
Skupaj	34.533.687	325.568.808	9,43

Vir: podatki Elesa z dne 7. 6. 2001.

3.2 Prodaja električne energije v tujino - izvoz

V obdobju od leta 1998 do junija 2001 je Eles prodal v tujino viške električne energije iz EES Slovenije v obsegu 6.167 tisoč MWh električne energije po povprečni ceni 3,93 SIT/kWh.

Preglednica 10: Prodaja električne energije Elesa iz EES v tujino v obdobju od leta 1998 do junija 2001

Obdobje	MWh	v 000 SIT	SIT/KWh
1998	1.319.010	3.723.098	2,82
1999	1.804.912	4.659.690	2,58
2000	1.568.245 ⁸	6.211.948	3,96
Januar – junij 2001	1.474.643	9.661.819	6,55
Skupaj	6.166.810	24.256.555	3,93

Vir: podatki Elesa z dne 7. 6. 2001.

Razlika med ceno, ki jo je Eles dosegal s prodajo električne energije doma in v tujini, je precejšnja. Pri presoji je potrebno upoštevati dejstvo, da je Eles prodajal električno energijo iz EES Slovenije pretežno v času, ko je imel presežke in je bilo povpraševanje po električni energiji tudi v drugih državah manjše.

S prodajo vse električne energije kupcem v tujini, ne glede na vrsto prometa (trgovanje in prodaja viškov EES), je Eles v revidiranem obdobju dosegel povprečno ceno 19,10 EUR/MWh. Pregled kupcev, ki jim je Eles prodajal električno energijo v letih od 1998 do junija 2001 je v preglednici 11 na strani 15.

Najvišje cene je Eles dosegal z angleškim podjetjem IPG in pri kupcih v Italiji in Belgiji. Med izvajanjem revizije smo s preverjanjem voznih redov, izdanih faktur, podatkov saldakontov tujih kupcev ter dokumentov plačilnega prometa s tujino preizkusili pravilnost prodaje električne energije kupcem v tujini.

Elesovo prodajo električne energije v tujino kupcu IPG iz Velike Britanije podrobneje predstavljamo v točki 5 tega poročila. Prodaja temu kupcu je v prvem polletju 2001 predstavljala

⁸ Med podatki, ki jih je Eles naknadno posredoval računskemu sodišču, in podatki, ki smo jih pridobili na podlagi obdelav voznih redov, smo ugotovili razliko v višini 5.050 MWh pri kupcu Entrade za leto 2000.

52 odstotkov vsega izvoza električne energije.

Ministrstvo za gospodarstvo je z dopisom dne 10. 2. 2000 predlagalo direktorju Elesu, naj v najkrajšem možnem času začne postopek pridobivanja ponudb za sklenitev dolgoročne pogodbe za izvoz hrvaškega dela energije iz NEK, in sicer za obdobje od 1. 4. 2000 do 31. 12. 2001. Eles je vse od začetka prepovedi izvoza električne energije na Hrvaško opozarjal na škodo, ki jo povzroča sistem dnevne prodaje hrvaškega dela energije iz NEK. Dolgoročne letne pogodbe o prodaji električne energije se po običaju sklepajo konec leta za naslednje leto, zato je odločitev ministrstva o dolgoročni prodaji te energije postala uresničljiva
šele v
letu 2001.

Eles si je za ta izvoz zagotovil potrebne količine električne energije pri NEK, in sicer s pogodbo o prodaji in nakupu električne energije v letu 2001 na italijanskem trgu. Pogodba je bila sklenjena 24. 11. 2000. NEK se je zavezal dobaviti Elesu v obdobju od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2001 1.335.720 MWh. Pogodbeno dogovorjena enotna cena za moč in dobavljeno električno energijo znaša 6,1 SIT/kWh. 15. 2. 2001 pa sta partnerja z aneksom št. 1 razveljavila pogodbo s 1. 2. 2001 ter določila za obdobje od 1. 1. do 31. 1. 2001 fiksni znesek za moč 477.053 tisoč dolarjev na mesec ter spremenljivi del za električno energijo 1,484325 SIT/kWh. Po pogodbi je NEK v januarju 2001 dobavil Elesu za italijanski trg 141.360 MWh v vrednosti po aneksu 686.877 tisoč dolarjev, to je po ceni 4,859064 SIT/kWh.

Eles je v skladu s pogodbo za dobavljeno električno energijo izstavljal kupcu račune, ki jih je ta v dogovorjenem roku plačal. Zneski na izdanih fakturah in prejeta plačila so bili v skladu s količinami električne energije iz vozniških redov.

Ocenili smo, da je Eles s prodajo električne energije na slovensko-italijanski meji med 1. 1. in 30. 6. 2001 kupcu IPG iztržil 4.471 tisoč evrov oziroma 1.021.306 tisoč dolarjev več, kot je zanj plačal domačemu dobavitelju.

Preglednica 11: Prodaja električne energije tujim kupcem v obdobju od 1998 do junija 2001

Kupec	MWh	Struktura v %	EUR	EUR/MWh
ENTRADE	1.470.352	22,4	22.042.869	14,99
ATEL	939.190	14,3	14.841.331	15,80
ENEL	878.570	13,4	10.065.915	11,46
IPG	766.610	11,7	30.407.501	39,66
ENRON	565.920	8,6	10.790.288	19,07
VERBUND	549.720	8,4	10.781.619	19,61
EDISON	480.688	7,3	11.149.956	23,20
EGL	444.174	6,8	6.656.302	14,99
GRTN	356.818	5,4	5.548.435	15,55
DALMINE	52.221	0,8	1.478.939	28,32
SLO.EL	14.400	0,2	382.855	26,59
ENIPOWER	8.686	0,1	336.409	38,73
ENICHEM	7.450	0,1	230.854	30,99
HEP	6.950	0,1	163.537	23,53
ENECO	4.368	0,1	126.328	28,92
EUROWAT	3.095	0,0	101.346	32,75
NOK	2.310	0,0	42.480	18,39
EnBW	1.486	0,0	39.750	26,75
Skupaj	6.553.008	100,0	125.186.714	19,10

Vir: vozni redi za obdobje od 1998 do junija 2001.

Opomba: konverzija v EUR je bila opravljena iz originalnih faktur z uporabo tečajev EU (1,95583 DEM, 13,7603 ATS in 1.936,27 ITL), za CHF pa z uporabo povprečnega tečaja Banke Slovenije za konkretno leto.

4. Učinkovitost uvoza in izvoza električne energije

Sodili, po katerih ocenjujemo učinkovitost uvoza in izvoza električne energije, temeljita na dnevni cenah (Market Clearing Prices), ki se oblikujejo na borzi za trgovanje z električno energijo v Leipzigu (Leipzig Power Exchange GmbH, v nadaljevanju: borza LPE). Učinkovitost uvoza električne energije ocenjujemo tako, da vrednost uvoza električne energije po borznih cenah primerjamo z odhodkom za uvoz električne energije, pri čemer je *vrednost uvoza električne energije po borznih cenah* znesek, ki pove, kolikšen bi bil odhodek za uvoz električne energije, če bi Eles uvažal električno energijo po dnevni cenah na borzi LPE. Učinkovitost izvoza električne energije pa ocenjujemo tako, da prihodek od izvoza električne energije primerjamo z vrednostjo izvoza električne energije po borznih cenah, pri čemer je *vrednost izvoza električne energije po borznih cenah* znesek, ki pove, kolikšen bi bil prihodek od izvoza električne energije, če bi Eles izvažal električno energijo po dnevni cenah na borzi LPE.

Eles je trgoval s tremi produkti. Ti so:

- a) električna energija v pasu (prodaja vseh 24 ur dneva),
- b) VT električna energija (višje dnevne tarifne postavke: od 6.00 do 13.00 in od 16.00 do 22.00 ure) in
- c) MT električna energija (nižje dnevne tarifne postavke: preostali čas in ob nedeljah).

Produkta b in c se ne ujemata v celoti z nobenim produktom, s katerim se trguje na borzi LPE, zato določanje vrednosti uvoza in izvoza po borznih cenah omejujemo na produkt a, kar pa ni huda omejitev, saj, kot bomo videli v nadaljevanju, produkt a predstavlja več kot 80 odstotkov uvoza in izvoza vseh treh produktov. Ker borza LPE deluje šele od srede junija 2000, lahko določimo vrednost uvoza in izvoza po borznih cenah samo za obdobje po 15. juniju 2000.

Čeprav se zavedamo,

- da Eles ni član borze LPE,
- da bi Eles, če bi bil član borze LPE, s svojo ponudbo ali s svojim povpraševanjem po električni energiji lahko vplival na ceno, ki se na borzi LPE oblikuje kot klirinška tržna cena (Market Clearing Price),
- da se kotacija na borzi LPE nanaša na mesto Leipzig,
- da se je resnično trgovanje z električno energijo v Republiki Sloveniji začelo šele 15. 7. 2001, ko je vlada z uredbo delno sprostila trg z električno energijo,
- da je do 15. 7. 2001 Eles opravljal le aktivnosti, ki so bile povezane z izvajanjem gospodarske javne službe na področju prenosnega in distribucijskega omrežja s ciljem zagotavljanje nemoteno in kakovostno oskrbo Slovenije z električno energijo,
- da je vse viške električne energije potrebno obravnavati v luči temeljnih funkcij, ki jih je bil Eles dolžan opravljati in da je zato treba obravnavati maksimiranje učinkov prodaje kot podrejeni cilj,

menimo, da sta vrednost uvoza pasovne električne energije po borznih cenah in vrednost izvoza pasovne električne energije po borznih cenah dobri revizijski sodili za oceno učinkovitosti uvoza in izvoza električne energije v obdobju od 16. junija 2000 do 30. junija 2001. Naša analiza pa ne vključuje vzrokov za odstopanja dejansko doseženih cen od dnevnih cen na borzi LPE.

4.1 Učinkovitost uvoza električne energije

V preglednici 12 je prikazana členitev uvoza električne energije po treh produktih in dveh Elesovih sektorjih, ki sta kupovala električno energijo v tujini.

Preglednica 12: Uvoz električne energije od 16. 6. 2000 do 30. 6. 2001

Sektor	Pas	VT	MT	Skupaj
Sektor 1	494.900	89.390	5.430	589.720
Sektor 2	25.920	11.860	7.460	45.240
Skupaj	520.820	101.250	12.890	634.960

Legenda: Sektor 1 – sektor za trgovanje
Sektor 2 – sektor za obratovanje

Iz podatkov v preglednici 12 sledi, da je v obdobju od 16. 6. 2000 do 30. 6. 2001 uvoz električne energije v pasu predstavljal 82 odstotkov celotnega uvoza električne energije. V naslednji preglednici, v preglednici 13, predstavljamo analizo uvoza električne energije v pasu. Preglednica 13: Uvoz pasovne električne energije v obdobju od 16. 6. 2000 do 30. 6. 2001

Sektor	Število nakupov	Q	O ₁	O ₂	O ₂ - O ₁	U
Sektor 1	228	494.900	13.708.674	10.228.005	-3.480.669	0,75
Sektor 2	20	25.920	468.115	421.507	-46.608	0,90
Skupaj	248	520.820	14.176.789	10.649.512	-3.527.277	0,75

Legenda: Sektor 1 – sektor za trgovanje

Sektor 2 – sektor za obratovanje

Q – uvožena količina pasovne električne energije, v MWh

O₁ – odhodek za uvoz pasovne električne energije, v EUR

O₂ – vrednost uvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR

U – mera za učinkovitost uvoza, $U = O_2/O_1$

V zadnjem stolpcu preglednice 13 so vrednosti količine U, ki meri učinkovitost uvoza. Za oba sektorja je vrednost U pod 1. Vrednost pod 1 pa pomeni neučinkovit uvoz. Če bi Eles v obdobju od 16. 6. 2000 do 30. 6. 2001 uvažal pasovno električno energijo po cenah, ki so v času posameznih uvoznih transakcij veljale na borzi LPE, bi iste količine pasovne električne energije uvozil s 35 odstotkov nižjimi odhodki. Na podlagi podatkov v preglednici 13 lahko ugotovimo, da je v obravnavanem obdobju Eles uvažal pasovno električno energijo po povprečni ceni 27,22 EUR/ MWh⁹. Če bi jo uvažal po cenah, ki so v času posameznih uvoznih transakcij veljale na borzi LPE, bi jo uvažal po povprečni ceni 20,45 EUR/ MWh¹⁰. Poleg tega ugotavljamo, da je bila učinkovitost sektorja za trgovanje pomembno manjša kot učinkovitost sektorja za obratovanje, iz česar lahko sklepamo, da je bilo kupovanje električne energije na podlagi sklenjenih pogodb manj ugodno od nakupov na spot trgu.

Uvoz električne energije smo analizirali tudi po podobdobjih, ki jih označujejo spremembe v poslovanju Elesa. Obdobje, ki ga upoštevamo v analizi, smo razdelili na dve podobdobji: podobdobje od 16. 6. 2000 do 31. 12. 2000 in podobdobje od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2001. Analizi uvoza pasovne energije po podobdobjih sta prikazani v preglednicah 14 in 15.

Preglednica 14: Uvoz pasovne električne energije v podobdobju od 16. 6. 2000 do 31. 12. 2000

Sektor	Število nakupov	Q	O ₁	O ₂	O ₂ - O ₁	U
Sektor 1	15	20.160	443.520	313.770	-129.750	0,71
Sektor 2	20	25.920	468.115	421.507	-46.608	0,90
Skupaj	35	46.080	911.635	735.277	-176.358	0,81

Legenda: Sektor 1 – sektor za trgovanje

Sektor 2 – sektor za obratovanje

Q – uvožena količina pasovne električne energije, v MWh

O₁ – odhodek za uvoz pasovne električne energije, v EUR

O₂ – vrednost uvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR

U – mera za učinkovitost uvoza, $U = O_2/O_1$

⁹ Povprečna cena 27,22 EUR/MWh = O_1/Q

¹⁰ Povprečna cena 20,45 EUR/MWh = O_2/Q

Preglednica 15: Uvoz pasovne električne energije v podobdobju od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2001

Sektor	Število nakupov	Q	O ₁	O ₂	O ₂ - O ₁	U
Sektor 1	213	474.740	13.265.154	9.914.235	-3.350.919	0,75
Sektor 2	0	0	0	0	0	0
Skupaj	213	474.740	13.265.154	9.914.235	-3.350.919	0,75

Legenda: Sektor 1 – sektor za trgovanje

Sektor 2 – sektor za obratovanje

Q – uvožena količina pasovne električne energije, v MWh

O₁ – odhodek za uvoz pasovne električne energije, v EUR

O₂ – vrednost uvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR

U – mera za učinkovitost uvoza, $U = O_2/O_1$

Primerjava vrednosti iz preglednice 14 z vrednostmi v preglednici 15 kaže, da se je v drugem podobdobju obseg uvoza izredno povečal, učinkovitost pa zmanjšala. Povprečna cena za uvoženo pasovno električno energijo v prvem podobdobju je znašala 19,78 EUR/MWh, v drugem podobdobju pa 27,94 EUR/MWh. V prvem podobdobju sta uvažala energijo v pasu oba sektorja, v drugem podobdobju pa samo sektor za trgovanje.

V preglednicah 16 in 17 sta pregleda, ki razkrivata učinkovitost uvoza po posameznih dobaviteljih pasovne električne energije. V preglednici 16 je pregled dobaviteljev iz prvega podobdobja, v preglednici 17 pa pregled dobaviteljev iz drugega podobdobja. Vse nakupe pri dobavitelju ENTRADE je zagotovil sektor za trgovanje. Nakupe pri vseh ostalih dobaviteljih je zagotovil sektor za obratovanje. Med dobavitelji iz preglednice 16 izstopa kot neugoden dobavitelj podjetje ENTRADE: nakupi pri tem podjetju so bili najbolj neučinkoviti. Neučinkovitost poslovanja s podjetjem ENTRADE je veliko prispevala k neučinkovitosti celotnega Elesovega uvoza pasovne električne energije v prvem podobdobju, saj je bilo podjetje ENTRADE v prvem podobdobju Elesov največji dobavitelj električne energije v pasu, Eles je z nakupom električne energije pri tem dobavitelju realiziral kar 49 odstotkov celotnega odhodka za uvoz. V drugem podobdobju je neugoden dobavitelj podjetje ENRON, pri katerem je, kot je razvidno v preglednici 17, vrednost uvoza po borznih cenah prav tako pomembno manjša kot pripadajoč odhodek za uvoz.

Pri uvozu električne energije iz BiH je potrebno upoštevati posebnosti pogojev poslovanja, ki so bili v pretežni meri določeni z meddržavnimi dogovori in sporazumi.

Preglednica 16: Uvoz pasovne električne energije po dobaviteljih od 16. 6. 2000 do 31. 12. 2000

Dobavitelj	Število nakupov	Q	O ₁	O ₂	O ₂ - O ₁	U
JP E BiH	4	4.800	99.692	115.577	15.885	1,16
ENRON	3	3.600	63.849	49.632	-14.217	0,78
ENTRADE	15	20.160	443.520	313.770	-129.750	0,71
VERBUND	13	17.520	304.575	256.298	-48.277	0,84
Skupaj	35	46.080	911.636	735.277	-176.359	0,81

Legenda: Sektor 1 – sektor za trgovanje

Sektor 2 – sektor za obratovanje

Q – uvožena količina pasovne električne energije, v MWh

O₁ – odhodek za uvoz pasovne električne energije, v EUR

O₂ – vrednost uvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR

U – mera za učinkovitost uvoza, $U = O_2/O_1$

Preglednica 17: Uvoz pasovne električne energije po dobaviteljih od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2001

Dobavitelj	Število nakupov	Q	O ₁	O ₂	O ₂ - O ₁	U
ENRON	169	362.540	10.549.914	7.653.639	-2.896.275	0,73
VERBUND	44	112.200	2.715.240	2.260.596	-454.644	0,83
Skupaj	213	474.740	13.265.154	9.914.235	-3.350.919	0,75

Legenda: Sektor 1 – sektor za trgovanje

Sektor 2 – sektor za obratovanje

Q – uvožena količina pasovne električne energije, v MWh

O₁ – odhodek za uvoz pasovne električne energije, v EUR

O₂ – vrednost uvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR

U – mera za učinkovitost uvoza, $U = O_2/O_1$

4.2 Učinkovitost izvoza električne energije

V preglednici 18 je prikazana členitev izvoza električne energije po treh produktih in dveh Elesovih sektorjih, ki sta v analiziranem obdobju prodajala električno energijo tujim podjetjem.

Preglednica 18: Izvoz električne energije v obdobju od 16. 6. 2000 do 30. 6. 2001

v MWh

Sektor	Pas	VT	MT	Skupaj
Sektor 1	1.617.550	74.698	23.314	1.715.562
Sektor 2	651.884	80.621	330.211	1.062.716
Skupaj	2.269.434	155.319	353.525	2.778.278

Legenda: Sektor 1 – sektor za trgovanje

Sektor 2 – sektor za obratovanje

Iz podatkov v preglednici 18 sledi, da je v obdobju od 16. 6. 2000 do 30. 6. 2001 izvoz pasovne električne energije predstavljal 82 odstotkov celotnega izvoza električne energije. V naslednji preglednici, v preglednici 19, je predstavljena analiza izvoza pasovne električne energije.

Preglednica 19: Izvoz pasovne električne energije v obdobju od 16. 6. 2000 do 30. 6. 2001

Sektor	Število prodaj	Q	P ₁	P ₂	P ₁ - P ₂	U
Sektor 1	1.510	1.617.550	49.815.470	34.239.283	15.576.187	1,45
Sektor 2	615	651.884	11.200.935	11.894.428	-693.493	0,94
Skupaj	2.125	2.269.434	61.016.405	46.133.711	14.882.694	1,32

Legenda: Sektor 1 – sektor za trgovanje

Sektor 2 – sektor za obratovanje

Q – izvožena količina pasovne električne energije, v MWh

P₁ – prihodek od izvoza pasovne električne energije, v EUR

P₂ – vrednost izvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR

U – mera za učinkovitost izvoza, $U = P_1/P_2$

V zadnjem stolpcu preglednice 19 so vrednosti količine U, ki meri učinkovitost izvoza električne energije v pasu. Vrednost nad 1 pomeni učinkovit izvoz, vrednost pod 1 razkriva neučinkovit izvoz. Če bi Eles vso električno energijo v pasu prodal po cenah, ki so v trenutku prodaje veljale na borzi LPE, bi dosegel pomembno nižji prihodek. Iz podatkov v preglednici

19 sledi, da je v obravnavanem obdobju dosegel povprečno izvozno ceno 26,89 EUR/MWh¹¹. Če bi pasovno električno energijo izvažal po cenah, ki so v času posameznih izvoznih transakcij veljale na borzi LPE, bi jo izvažal po povprečni ceni 20,33 EUR/MWh¹². Izvozna učinkovitost je bila rezultat ugodnih prodaj, ki jih je izvedel sektor 1, to je sektor za trgovanje, ki izkazuje pozitivno razliko med prihodkom od izvoza in vrednostjo izvoza po borznih cenah. Na podlagi rezultatov analize lahko sklenemo, da je s prodajo pasovne energije po pogodbah mogoče doseči ugodnejše finančne rezultate kot s prodajo na spot trgu.

Tako kot uvoz smo tudi izvoz pasovne električne energije analizirali po dveh podobdobjih. Analizi po podobdobjih sta predstavljeni v preglednicah 20 in 21. Iz njih je razvidno, da se je učinkovitost izvoza v drugem podobdobju pomembno izboljšala. V prvem podobdobju je Eles izvažal električno energijo v pasu po povprečni ceni 19,57 EUR/MWh, medtem ko je v drugem podobdobju dosegel povprečno ceno 32,73 EUR/MWh. Iz preglednic 20 in 21 je prav tako razvidno, da sta se z izvozom električne energije v pasu v prvem podobdobju ukvarjala oba sektorja v podobno velikem obsegu, v drugem podobdobju, ko je bil izvoz nekoliko večji, pa v pretežni meri sektor 1, to je sektor za trgovanje.

Preglednica 20: Izvoz pasovne električne energije v obdobju od 16. 6. 2000 do 31. 12. 2000

Sektor	Število prodaj	Q	P ₁	P ₂	P ₁ – P ₂	U
Sektor 1	493	544.158	11.814.302	10.521.303	1.292.999	1,12
Sektor 2	447	463.286	7.898.372	8.101.130	-202.758	0,97
Skupaj	940	1.007.444	19.712.674	18.622.433	1.090.241	1,06

Legenda: Sektor 1 – sektor za trgovanje
 Sektor 2 – sektor za obratovanje
 Q – izvožena količina pasovne električne energije, v MWh
 P₁ – prihodek od izvoza pasovne električne energije, v EUR
 P₂ – vrednost izvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR
 U – mera za učinkovitost izvoza, $U = P_1/P_2$

Preglednica 21: Izvoz pasovne električne energije v obdobju od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2001

Sektor	Število prodaj	Q	P ₁	P ₂	P ₁ – P ₂	U
Sektor 1	1.017	1.073.392	38.001.168	23.717.980	14.283.188	1,60
Sektor 2	168	188.598	3.302.563	3.793.297	-490.734	0,87
Skupaj	1.185	1.261.990	41.303.731	27.511.277	13.792.454	1,50

Legenda: Sektor 1 – sektor za trgovanje
 Sektor 2 – sektor za obratovanje
 Q – izvožena količina pasovne električne energije, v MWh
 P₁ – prihodek od izvoza pasovne električne energije, v EUR
 P₂ – vrednost izvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR
 U – mera za učinkovitost izvoza, $U = P_1/P_2$

¹¹ Povprečna izvozna cena 26,89 EUR/MWh = P_1/Q

¹² Povprečna cena 20,33 EUR/MWh = P_2/Q

Preglednica 22: Izvoz pasovne električne energije po kupcih od 16. 6. 2000 do 31. 12. 2000

Sektor za trgovanje						
Kupec	Št. prodaj	Q	P ₁	P ₂	P ₁ - P ₂	U
EDISON	230	257.850	6.024.718	4.851.715	1.173.003	1,24
ENICHEM	31	7.450	230.876	135.785	95.091	1,70
ENTRADE	182	203.570	3.847.473	3.911.358	-63.885	0,98
GRTN	40	60.888	1.328.339	1.353.193	-24.854	0,98
SLO.EL.	10	14.400	382.896	269.251	113.645	1,42
Skupaj	493	544.158	11.814.302	10.521.302	1.293.000	1,12
Sektor za obratovanje						
Kupec	Št. prodaj	Q	P ₁	P ₂	P ₁ - P ₂	U
EGL	7	8.220	129.864	161.172	-31.308	0,81
ENRON	127	102.682	1.657.123	1.885.656	-228.533	0,88
ENTRADE	230	228.354	4.134.424	3.901.896	232.527	1,06
GRTN	43	82.030	1.241.841	1.361.373	-119.531	0,91
VERBUND	40	42.000	735.120	791.033	-55.913	0,93
Skupaj	447	463.286	7.898.372	8.101.130	-202.758	0,97

Legenda: Q – izvožena količina pasovne električne energije, v MWh
P₁ – prihodek od izvoza pasovne električne energije, v EUR
P₂ – vrednost izvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR
U – mera za učinkovitost izvoza, $U = P_1/P_2$

V preglednicah 22 in 23 sta pregleda, ki razkrivata učinkovitost izvoza po posameznih kupcih pasovne električne energije. V preglednici 22 je pregled kupcev iz prvega podobdobja, v preglednici 23 pa pregled kupcev iz drugega podobdobja obdobja od 16. 6. 2000 do 30. 6. 2001. V obeh preglednicah je pregled kupcev sestavljen po sektorjih, tako da se vidi, kako učinkovit je bil v poslovanju s posameznimi kupci sektor za trgovanje in kako učinkovit je bil v poslovanju s posameznimi kupci sektor za obratovanje.

Preglednica 23: Izvoz pasovne električne energije po kupcih od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2001

Sektor za trgovanje						
Kupec	Št. prodaj	Q	P ₁	P ₂	P ₁ - P ₂	U
DALMINE	198	49.344	1.404.636	1.138.287	266.349	1,23
EGL	144	4.872	168.595	109.742	58.853	1,54
ENECO	91	4.368	126.323	94.354	31.969	1,34
ENIPOWER	180	8.640	334.368	190.458	143.910	1,76
ENTRADE	8	10.936	193.010	208.759	-15.749	0,92
EUROWATT	44	3.072	100.877	64.698	36.179	1,56
EnBW	30	1.440	38.592	31.442	7.150	1,23
IPG	180	762.240	30.260.928	16.880.621	13.380.307	1,79
VERBUND	142	228.480	5.373.840	4.999.619	374.221	1,07
Skupaj	1.017	1.073.392	38.001.169	23.717.980	14.283.189	1,60
Sektor za obratovanje						

Kupec	Št. prodaj	Q	P ₁	P ₂	P ₁ - P ₂	U
APT	2	2.400	58.200	58.536	-336	0,99
ATEL	13	19.600	280.296	370.774	-90.478	0,76
EGL	18	36.655	545.091	784.480	-239.389	0,69
ENRON	80	75.303	1.500.241	1.597.093	-96.852	0,94
ENTRADE	48	41.420	724.128	742.677	-18.549	0,98
GRTN	6	11.300	161.390	200.819	-39.429	0,80
VERBUND	1	1.920	33.216	38.918	-5.702	0,85
Skupaj	168	188.598	3.302.562	3.793.297	-490.735	0,87

Legenda: Q – izvožena količina pasovne električne energije, v MWh
P₁ – prihodek od izvoza pasovne električne energije, v EUR
P₂ – vrednost izvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR
U – mera za učinkovitost izvoza, $U = P_1/P_2$

Ugotovili smo že, da je Eles najbolj neučinkovito kupoval pasovno energijo pri podjetju ENTRADE. Vse nakupe pri podjetju ENTRADE pa je opravil sektor za trgovanje. Sedaj lahko dodamo, da je sektor za trgovanje podjetju ENTRADE tudi prodajal najbolj neučinkovito. Skratka, pri podjetju ENTRADE je kupoval pasovno energijo po cenah, ki so bile nad borznimi, in jo prodajal po cenah, ki so bile pod borznimi. Sektor za obratovanje, ki je bil sicer pri prodajah pasovne energije pomembno manj učinkovit kot sektor za trgovanje, je podjetju ENTRADE prodajal pasovno energijo bolj učinkovito kot sektor za trgovanje. Med vsemi kupci, ki so navedeni v preglednicah 22 in 23, je sektor za trgovanje edino pri tem kupcu dosegel prihodek od izvoza, ki je manjši kot vrednost izvoza po borznih cenah. V prvem podobdobju je bilo podjetje ENTRADE pomemben Elesov kupec, v drugem podobdobju pa se je delež prodaje temu kupcu v celotnem izvozu Elesu bistveno znižal.

4.3 Konsolidirana učinkovitost uvoza in izvoza električne energije

V razdelku 4.1 smo ugotovili, da uvažanje električne energije v obdobju od 16. 6. 2000 do 30. 6. 2001 ni bilo učinkovito. V razdelku 4.2 pa smo ugotovili, da je bilo izvažanje električne energije v istem obdobju dokaj učinkovito. Ker je bil izvoz pasovne električne energije (več kot) štirikrat večji kot uvoz, je seveda učinkovitost uvozno-izvoznega poslovanja s tujino zaznamoval izvoz. V preglednicah 24, 25 in 26 so vrednosti količine U za konsolidirano učinkovitost uvoza in izvoza električne energije v pasu. Iz njih je razvidno, da je bilo uvozno-izvozno poslovanje Elesu v obdobju od 16. 6. 2000 do 30. 6. 2001 dokaj učinkovito. Učinkovitost je zagotavljal sektor za trgovanje, ki je v drugem podobdobju svojo učinkovitost pomembno povečal (od 1,11 na 1,30).

Preglednica 24: Konsolidirana učinkovitost uvoza in izvoza pasovne električne energije v obdobju od 16. 6. 2000 do 30. 6. 2001

Sektor	$P_1 + O_2$	$P_2 + O_1$	U
Sektor za trgovanje	60.043.475	47.947.957	1,25
Sektor za obratovanje	11.622.442	12.362.542	0,94
Skupaj	71.665.917	60.310.499	1,19

Legenda: P_1 – prihodek od uvoza pasovne električne energije, v EUR
 O_1 – odhodek za uvoz pasovne električne energije, v EUR
 P_2 – vrednost izvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR
 O_2 – vrednost uvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR
 $U = (P_1 + O_2) / (P_2 + O_1)$

Preglednica 25: Konsolidirana učinkovitost uvoza in izvoza pasovne električne energije v obdobju od 16. 6. 2000 do 31. 12. 2000

Sektor	$P_1 + O_2$	$P_2 + O_1$	U
Sektor za trgovanje	12.128.072	10.964.823	1,11
Sektor za obratovanje	8.319.879	8.569.245	0,97
Skupaj	20.447.951	19.534.068	1,05

Legenda: P_1 – prihodek od uvoza pasovne električne energije, v EUR
 O_1 – odhodek za uvoz pasovne električne energije, v EUR
 P_2 – vrednost izvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR
 O_2 – vrednost uvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR
 $U = (P_1 + O_2) / (P_2 + O_1)$

Preglednica 26: Konsolidirana učinkovitost uvoza in izvoza pasovne električne energije v obdobju od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2001

Sektor	$P_1 + O_2$	$P_2 + O_1$	U
Sektor za trgovanje	47.915.403	36.983.134	1,30
Sektor za obratovanje	3.302.563	3.793.297	0,87
Skupaj	51.217.966	40.776.431	1,26

Legenda: P_1 – prihodek od uvoza pasovne električne energije, v EUR
 O_1 – odhodek za uvoz pasovne električne energije, v EUR
 P_2 – vrednost izvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR
 O_2 – vrednost uvoza pasovne električne energije po borznih cenah, v EUR
 $U = (P_1 + O_2) / (P_2 + O_1)$

5. Trgovanje z električno energijo

Iz analize voznih redov izmenjav električne energije je bilo razvidno, da je Eles tudi trgoval z električno energijo. Uvoz električne energije za nadaljnjo prodajo v tujino je bil načrtovan v gospodarskih načrtih Elesa za leti 2000 in 2001. Oba načrta je sprejel nadzorni svet Elesa in ju predložil Vladi RS, ki pa ju ni obravnavala in sprejela, kot določa uredba o preoblikovanju.

Eles je v poslovnih knjigah izkazal uvoz električne energije za izvoz le v letu 2000. Uvoz za izvoz po dobaviteljih, količinah in vrednostih prikazuje preglednica 27.

Preglednica 27: Uvoz električne energije za izvoz leta 2000

Dobavitelj	Količina v MWh	Vrednost v 000 EUR	Cena/MWh
ENTRADE	242.998	5.346,0	22,00
BAYERNWERK	87.200	1.914,5	21,95
JP E BiH	56.000	1.388,7	24,80
Skupaj	386.198	8.649,2	22,39

Vir: računi dobaviteljev.

V tujini kupljena električna energija (preglednica 27) je bila namenjena izvozu dvema kupcema, kot je prikazano v preglednici 28.

Preglednica 28: Izvoz uvožene električne energije v letu 2000

Kupec	Količina v MWh	Vrednost v 000 EUR	Cena/MWh
ENRON	143.200	3.368,0	23,52
EDISON	242.998	5.589,0	23,00
Skupaj	386.198	8.957,0	23,19

Vir: podatek Elesa iz ugovora z dne 27. 3. 2002.

Iz primerjave povprečne cene za uvoženo električno energijo in prodajno ceno kupcema v tujini vidimo, da je Eles s trženjem dosegel pozitiven rezultat. Z izvozom 386.198 MWh uvožene električne energije je dosegel za 307.800 evrov razlike v ceni.

V prvem polletju 2001 je Eles prodal 766.610 MWh električne energije v vrednosti 30.407,5 tisoč evrov (39,66 EUR/MWh) podjetju IPG Power Limited, London. Iz pogodbe, ki jo je z navedenim angleškim kupcem 13. 12. 2000 podpisal takratni direktor Vitoslav Türk, se je Eles zavezal, da bo od januarja do decembra 2001 IPG dal na voljo na slovensko-italijanski meji letno količino 1.461.720 MWh električne energije po ceni 39,6649 EUR/MWh. Če bi prišlo do neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti po lastni krivdi, sta se stranki s pogodbo zavezali, da kršitelj pogodbe nasprotni stranki plača znesek nedobavljene oziroma neprevzete električne energije (7. člen pogodbe).

S to pogodbo je Eles tržil 50 odstotkov zmogljivosti NEK, ki jo je imel na voljo po prekinitvi dobave električne energije podjetju HEP. Eles je med izvajanjem revizije pojasnil, da je podjetju IPG prodal električno energijo, ki jo je kupil od podjetja ENRON (364.120 MWh) in podjetja VERBUND (140.200 MWh) po povprečni ceni 28,408 EUR/MWh, kar pa iz predložene dokumentacije ni bilo razvidno. Med izvajanjem revizije je Eles preskrbel le pogodbo, sklenjeno s podjetjem IPG za prodajo viškov električne energije iz NEK, poleg tega pa Eles v realizaciji uvoza za leto 2001 ni izkazal uvoza od prodaje v tujino, v realizaciji izvoza pa je navedeno količino prodane električne energije predstavil kot izvoz po sklenjenih pogodbah za EES Slovenije.

Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe prenos električne energije in gospodarske javne službe upravljanje prenosnega omrežja je dovoljevala trgovanje z električno ener

gijo v obdobju od 9. 9. do 30. 12. 2001 (6. člen). Za leto 2001 pa je uvoz električne energije za izvoz Eles upravičil s pogodbami, sklenjenimi s podjetjema ENRON iz Velike Britanije (13. 12. 2000) in VERBUND iz Avstrije (10. 11. 2000), ko prepoved trgovanja ni veljala. Eles je prav tako pojasnil, da je pogodbi poizkušal spremeniti v skladu s sklepom Vlade RS (št. 312-17/2001-1 z dne 25. 1. 2001) o minimizaciji gospodarske škode kot posledice pogodb o prodaji in nakupu električne energije, vendar mu to ni uspelo.

V reviziji smo podrobno preizkusili trgovanje s podjetji ENRON, JP E BiH, ENTRADE in VERBUND. Zaradi negativnega finančnega rezultata pri trgovanju z JP E BiH (razlika med nakupno in prodajno ceno je negativna v višini 1,61 EUR/MWh) posebej predstavljamo izsledke preizkušanja za tega partnerja. Eles je z JP E BiH v letih 1998 in 1999 sklenil pogodbo o nakupu električne energije iz elektroenergetskega sistema BiH. S prodajalcem se je dogovoril, da bo obveznosti poravnava delno v gotovini, delno pa z blagom, ki ga bodo slovenska podjetja dobavila v BiH. Prvotno dogovorjeno razmerje odstotkov 50 : 50 sta pogodbeni stranki v letu 1999 povečali v korist blaga na 60 odstotkov. Za leto 2000 je bil sklenjen le sporazum o sodelovanju, ki je temeljil na izraženem meddržavnem interesu in aktivnostih Gospodarske zbornice Slovenije, da bi se izravnala trgovinska bilanca med državama. Eles je obveznosti za kupljeno energijo pokrival s plačilom in izvršenimi kompenzacijami.

6. Oddajanje transportnih poti

6.1 Vrste tranzitov električne energije

Eles deli tranzite v dve skupini: (1) kratkotrajni tranziti, za katere velja le dogovor o obsegu in času trajanja tranzita - to so nekaj urni oziroma nekaj dnevni tranziti, ker se pojavi nujnost takojšnje vzpostavitve tranzita, zato se ni mogoče pogajati o ceni; taki tranziti nimajo jams-tva, ampak se tranziter ravna po trenutnih možnostih lastnega prenosnega omrežja, in (2) tranziti, za katere pogodbeni stranki predhodno skleneta pisni dogovor oziroma pogodbo, ki mora vsebovati obseg, dinamiko, trajanje, stroške, način njihovega nadomestila, dogovorjeno stopnjo garancije, način fakturiranja in plačevanja ter določila o višji sili.

Glede na način plačila pa se tranziti delijo na (1) vrednostne tranzite, za katere se plačilo opravi v denarju, in (2) naturalne tranzite, za katere se opravi plačilo v naravi, tj. v električni energiji.

a) Vrednostni tranziti

Eles je od leta 1998 do junija leta 2001 omogočil tujim naročnikom 2.432 GWh vrednostnih tranzitov po povprečni ceni 4,29 EUR/MWh, za katere je zaračunal 10,4 milijonov evrov. Iz predloženih vozniških redov smo ugotovili, da je bila oddaja transportnih poti za obravnavano obdobje naslednja (preglednica 29):

Preglednica 29: Vrednostni tranziti električne energije v obdobju od leta 1998 do junija 2001

Obdobje	MWh	EUR	EUR/MWh
1998	7.000	4.426	0,63
1999	119.290	337.393	2,83
2000	1.493.950	7.183.805	4,81
Januar – junij 2001	812.123	2.917.624	3,59
Skupaj	2.432.363	10.443.248	4,29

Vir: vozni redi za obdobje 1998 do 2001.

Opomba: konverzija v EUR je bila opravljena iz originalnih faktur z uporabo tečajev EU (1,95583 DEM, 13,7603 ATS in 1.936,27 ITL), za CHF pa z uporabo povprečnega tečaja Banke Slovenije za konkretno leto.

b) Naturalni tranziti

Iz vozni redov je bilo razvidno, da je Eles v obdobju od 1998 do 2000 in v prvem polletju leta 2001 za opravljen tranzit električne energije prejel naturalno nadomestilo v obsegu 146.007 MWh električne energije.

Preglednica 30: Naturalno nadomestilo za opravljeni tranzit od leta 1998 do junija 2001

Obdobje	Naturalno nadomestilo tranzita			Ocena višine terjatev do kupcev	
	HEP v MWh	ENTRADE v MWh	Skupaj v MWh	EUR/MWh	Znesek v EUR
1998	27.560	4.800	32.360	22,82	738.455
1999	22.560	20.277	42.837	21,54	922.709
2000	37.440	19.180	56.620	24,14	1.366.807
Januar – junij 2001	3.520	3.968	7.488	29,28	219.249
Skupaj	91.080	48.225	139.305		3.247.220

Eles v obdobju od leta 1998 do leta 2001 za oddajo transportnih poti, plačanih v naravi, ni sestavljal ustreznih listin, na podlagi katerih bi lahko knjigovodsko spremljali terjatve in prihodke za oddajo transportnih poti, kot predpisujejo Slovenski računovodski standardi (SRS 5 in 18). Eles terjatev iz naturalnih tranzitov ni knjigovodsko evidentiral v poslovnih knjigah, zato je izkazoval prenizke terjatve do kupcev iz tujine in prenizke prihodke od oddaje transportnih poti v ocenjeni vrednosti 3.247 tisoč evrov.

V bilanci stanja na dan 31. 12. 2001 je Eles prikazal saldo prometa naturalnih izmenjav v zunanjbilanci evidenci.

Podrobneje smo preverili opravljene tranzite električne energije v letu 2000 in prvem polletju 2001. V tem obdobju je bilo opravljenih 2.306 GWh vrednostnih tranzitov (95 odstotkov vseh vrednostnih tranzitov v obdobju od 1998 do prvega polletja 2001) ter 2.218 GWh tranzitov, za katere je Eles prejel naturalno nadomestilo v obliki električne energije.

6.2 Tranziti v letu 2000

Eles je v letu 2000 omogočil na svojem visokonapetostnem omrežju prenos 3.564.211 MWh električne energije, od tega za plačilo z denarjem 1.493.950 MWh (42 odstotkov) in za plačilo z električno energijo 2.070.261 MWh (58 odstotkov).

Preglednica 31: Pregled opravljenih tranzitov v letu 2000

Kupec/naročnik	MWh	Struktura v %	Vrednost v EUR	EUR/MWh
a) Naturalni tranziti				
- HEP	1.587.327	44,6	-	-
- ENTRADE	482.934	13,5	-	-
<i>Skupaj naturalni tranziti</i>	<i>2.070.261</i>	<i>58,1</i>	-	-
b) Vrednostni tranziti				
- VERBUND	878.557	24,6	2.465.002	2,81
- ENRON	326.311	9,2	1.391.364	4,26
- ENTRADE	206.972	5,8	529.117	2,56
- ATEL	73.460	2,1	2.772.480	37,74
- TIWAG	8.650	0,2	25.843	2,99
<i>Skupaj vrednostni tranziti</i>	<i>1.493.950</i>	<i>41,9</i>	<i>7.183.806</i>	<i>4,81</i>
Skupaj vsi tranziti	3.564.211	100,0		-

Vir: vozni redi v letu 2000.

Povprečna cena vrednostnih tranzitov je v letu 2000 znašala 4,81 EUR/MWh. Najvišjo ceno je Eles dosegel s kupcema ATEL in ENRON, najnižjo pa s podjetjem ENTRADE. Vrednostni tranziti električne energije na slovensko-italijanski meji so predstavljali največji, 88 odstotni delež. Preostalih 12 odstotkov vseh vrednostnih tranzitov v letu 2000 pa je bilo opravljenih na slovensko-hrvaški meji.

Z revizijo smo preizkusili pravilnost evidentiranja tranzitov in obračunavanja nadomestil.

a) Tranziti električne energije za podjetje HEP

V letu 2000 je Eles omogočil podjetju HEP tranzitirati 1.587.327 MWh, kar je predstavljalo 44,5 odstotkov vseh tranzitov tega leta. Podjetje HEP je koristilo naslednje tranzitne poti (preglednica 32):

Preglednica 32: Tranziti električne energije za podjetje HEP v letu 2000

Vstopna meja	Izstopna meja	Tranzitirana električna energija v MWh	Višina nadomestil v %	Izračun nadomestil MWh
Avstrija	Hrvaška	1.452.987	2,415	35.090
Hrvaška	Avstrija	97.340	2,415	2.351
Hrvaška	Italija	37.000	2,415	894
Skupaj		1.587.327		38.335

Vir: podatki Elesa z dne 16. 7. 2001.

Cena tranzita po slovenskem visokonapetostnem omrežju je bila opredeljena v pogodbi o

elektrogospodarskem sodelovanju, sklenjeni med Elesom in podjetjem HEP dne 2. 6. 1995 za obdobje desetih let. V skladu z osmo točko omenjene pogodbe se stroški tranzita obračunavajo v naravi v višini 1,5 odstotka skupno tranzitirane energije na 100 km ekvivalentne tranzitne poti. Ekvivalentna tranzitna pot Elesove mreže je 161 km, kar pomeni, da si Eles za opravljeno storitev obračuna 2,415 odstotka od skupno tranzitirane energije.

Iz podatkov o tranzitih podjetju HEP za leto 2000 je razvidno, da je Eles omogočil podjetju HEP tranzitiranje električne energije v obsegu 1.587.327 MWh. Kot nadomestilo za opravljeni tranzit je Eles v svojih evidencah izkazal električno energijo v obsegu 37.440 MWh, kar je količinsko za 895 MWh ali vrednostno za 21.605 evrov manj, kot smo ugotovili z revizijo.

b) Tranziti električne energije za podjetje ENTRADE

V letu 2000 je Eles prodal podjetju ENTRADE 713.186 MWh električne energije. Hkrati mu je omogočil tranzit 689.906 MWh električne energije, kar je predstavljalo 19,3 odstotka vseh Elesovih tranzitov.

Eles in podjetje ENTRADE sta za oddajo transportnih poti sklenila 28. 10. 1999 pogodbo o izvozu in tranzitu električne energije. Pogodbeni stranki sta se dogovorili, da bo Eles prodal podjetju ENTRADE v obdobju od 3. 1. do konca leta 2000 do 150 MW električne energije v pasu (24 ur). Za čas, ko ne bi mogel dobavljati pogodbenih količin, pa se je Eles obvezal, da bo omogočil podjetju ENTRADE tranzit do 150 MW (četrti odstavek 2. člena). V aneksu št. 1 z dne 15. 11. 1999 sta se dogovorila, da se plačuje 70 odstotkov dejansko opravljenega tranzita v obliki električne energije visoke tarife - VT (5,55 odstotkov količine tranzita z razmerjem 1,5 nizka tarifa /NT/ = 1 VT), do 30 odstotkov pa v denarju po ceni 5 DEM/MWh.

S preverjanjem voznih redov je bilo ugotovljeno, da je bilo vseh tranzitov za 689.906 MWh, od teh jih je bilo 482.934 MWh (70 odstotkov tranzitov) plačanih v naravi. Za tranzit 206.972 MWh (30 odstotkov) pa je Eles, v skladu s pogodbo, izstavil račune po 5,00 DEM/MWh.

Eles je za opravljen naravni tranzit obračunal 22.119 MWh električne energije; v času med 1. 1. 2000 in 30. 6. 2001 pa je iz voznih redov razvidno, da je prejel 23.148 MWh nadomestila. Eles je pojasnil, da je razliko načrtoval uskladiti do konca leta.

c) Tranziti električne energije za podjetje VERBUND

V letu 2000 je Eles tranzitiral za podjetje VERBUND skupno 878.557 MWh električne energije, kar je predstavljalo največji delež vseh opravljenih tranzitov (24,6 odstotkov).

Podjetje VERBUND in Eles sta za tranzit električne energije v letu 2000 dne 11. 11. 1999 sklenila pogodbo o zagotavljanju omrežnih zmogljivosti in prenosu električne energije iz Avstrije v Italijo. Pogodbo je Eles ob koncu leta 2000 prekinil. Dogovorila sta se za tranzit električne energije v obdobju od 2. 1. do 31. 12. 2000 v obsegu do 100 MW ter za možnost dodatnega tranzita do 50 MW, oboje po ceni 3,60 g/kWh¹³. Cena je bila sestavljena iz pristojbine za razpoložljivost (1,44 g/kWh, 40 odstotkov) in povračila za prenos (2,16 g/kWh, 60 odstotkov).

---

¹³ grošev na kWh.

Za tranzite v obdobju od 30. 1. do 30. 7. 2000 je podjetje VERBUND svojo obveznost v višini 12.614 tisoč avstrijskih šilingov plačalo v dveh obrokih (po 6.307 tisoč avstrijskih šilingov). Rok plačila za prvi obrok je bil določen do 30. 1. 2000, drugi pa do 30. 7. 2000. Podjetje VERBUND je prvi obrok poravnalo s tremi nakazili dokončno šele 26. 5. 2000, ker mu Eles številke računa za plačilo ni sporočil pravočasno.

Eles je zaradi opustitve pravočasne izdaje računa za prvi del pristojbine za razpoložljivost prejel po obrokih znesek 6.307 tisoč avstrijskih šilingov, od tega 4.042 tisoč avstrijskih šilingov skoraj štiri mesece (115 dni) kasneje, kot je bilo dogovorjeno s pogodbo, kar smo ocenili kot negospodarno ravnanje.

Eles je pojasnil, da je pogodbo s podjetjem VERBUND sklenil novembra 1999, ko podjetje VERBUND še ni moglo dobiti soglasja za prodajo električne energije na italijansko tržišče po dinamiki iz sklenjene pogodbe. Eles je zato v začetku leta 2000 mesečno zaračunaval podjetju VERBUNDU dejansko tranzitirane količine po polni pogodbeni ceni, po dokončni opredelitvi dinamike tranzitov pa je aprila 2000 naredil končni obračun fiksnih stroškov za prvo polletje leta 2000.

d) Tranziti električne energije za podjetje ATEL

Eles in podjetje ATEL sta za oddajo transportnih poti v obdobju od 2. 1. do 31. 12. 2000 (meseca januar in avgust sta bila izključena) dne 3. 1. 2000 sklenila pogodbo »polno za prazno«, v kateri sta določila tranzit 100 MW električne energije v pasu na slovensko-italijanski meji po ceni 3,80 EUR/MWh. Za dogovorjeni fiksni del plačila, v višini 1.377 tisoč evrov in 1.395 tisoč evrov, je Eles izdal dva računa. Tranziti so bili opravljeni v oktobru, novembru in decembru, s komentarjem v voznih redih, da gre za letno predplačilo.

6.3 Tranziti v prvem polletju 2001

Eles je v obdobju med 1. 1. in 30. 6. 2001 tranzitiral 960.183 MWh električne energije za kupce, navedene v preglednici 33. Iz voznih redov je razvidno, da je Eles na slovensko-italijanski meji opravil 52 odstotkov tranzitov, na slovensko-hrvaški meji 24 odstotkov in preostanek na slovensko-avstrijski meji.

Eles je za tranzite električne energije na slovensko-italijanski meji določil ceno v višini 9 DEM/MWh oziroma 4,60 EUR/MWh. Za ostale vrednostne tranzite električne energije v Sloveniji v prvem polletju 2001 je znašala povprečna zaračunana cena 2,00 EUR/MWh. Med Elesom in podjetjem HEP pa je bila še vedno v veljavi pogodba o elektro-gospodarskem sodelovanju, sklenjena 2. 6. 1995, po kateri so se obračunavali naravni tranziti v višini 2,415 odstotka od skupne tranzitirane energije.

Preglednica 33: Tranziti električne energije med 1. 1. in 30. 6. 2001

Kupec/naročnik	MWh	Struktura v %	Vrednost v EUR	EUR/MWh
Naturalni tranziti				
- HEP	148.060	15,4	-	-

Vrednostni tranziti				
- ENTRADE	321.159	33,6	1.041.469	3,24
- ATEL	153.041	15,9	681.239	4,45
- VERBUND	127.241	13,3	429.354	3,37
- DALMINE	30.020	3,1	255.170	8,50
- EUROWAT	51.828	5,4	238.409	4,60
- HEP	51.015	5,3	102.030	2,00
- EGL	40.650	4,2	81.300	2,00
- ENRON	35.869	3,7	62.357*	1,74
- NOK	1.300	0,1	2.600	2,00
<i>Skupaj vrednostni tranziti</i>	<i>812.123</i>	<i>84,6</i>	<i>2.893.928</i>	<i>3,56</i>
Skupaj tranziti	960.183	100,0	-	-

Vir: vozni redi januar – junij 2001.

* Podatek o vrednosti tranzita se za 23.697 EUR razlikuje od zneska, ki ga je naknadno predložil Eles. Razlike nam med potekom revizije niso pojasnili.

a) Tranziti električne energije za podjetje HEP

Eles je v prvem polletju 2001 za podjetje HEP tranzitiral 199.075 MWh električne energije (20,7 odstotni delež Elesovih tranzitov), od tega 148.060 MWh kot naturalne tranzite (74 odstotni delež tranzita podjetju HEP). Vrednostni tranziti, ki jih je opravil na relaciji Avstrija – Hrvaška, so znašali 102.030 evrov in so bili obračunani v skladu s pogodbo po ceni 2,00 EUR/MWh.

Naturalni tranziti so bili v enakem obdobju doseženi v obsegu 148.060 MWh in so potekali preko Slovenije z Avstrijo v obe smeri in v Italijo. S preizkusom pravilnosti obračuna nadomestila smo ugotovili, da je Eles za plačilo v naravi upošteval za 56 MWh premalo električne energije, kar vrednostno predstavlja 1.629 evrov. Tako kot smo že razkrili v točki 6.2 pri tranzitih za leto 2000, je Eles tudi za leto 2001 pri obračunu višine nadomestila namesto 8. točke pogodbe, napačno uporabil 3. točko, ki obravnava obračune pri izmenjavi električne energije.

b) Tranziti električne energije za podjetje VERBUND

Eles in podjetje VERBUND sta za tranzite v Italijo sklenila 22. 2. 2001 pogodbo za leto 2001 s ceno 3,70 EUR/MWh. V prvem polletju je Eles opravil tranzit iz Avstrije v Italijo 102.866 MWh električne energije po ceni 3,70 EUR/MWh, tj. v vrednosti 381 tisoč evrov. Eles v tem primeru ni spoštoval določila iz obvestila podjetja GRN o ceni 4,60 EUR/MWh.

Eles je oddajo transportnih poti do italijanske meje zaračunal podjetju VERBUND po nižji tarifi, kot je bila dogovorjena z italijanskim regulatorjem električnega trga, in s tem dosegel za 93 tisoč evrov manjši iztržek.

Eles je pojasnil, da je s podjetjem VERBUND sklenil pogodbo o tranzitu električne energije, v okviru katere se je dogovoril za plasiranje viškov iz EES Slovenije po ugodni ceni. Cena za prodajo viškov se je oblikovala na podlagi cen po publikaciji European Power Daily. Partnerja sta se dogovorila, da znaša čista cena tranzita 3,7 EUR/MWh, kar je Eles ocenil kot

ugodno, saj je ocenil, da je bilo viške električne energije glede na tržne razmere praviloma nemogoče prodajati po cenah, primerljivih s sklenjeno pogodbo. Podjetje VERBUND je bilo edino podjetje, ki je sklenilo dogovor o kombiniranju viškov električne energije in tranzita.

III. MNENJE

Revidirali smo poslovanje javnega podjetja Eles v letih od 1998 do 2001. Težišče revizije je bilo na Elesovem poslovanju s tujino. Poslovodstvo Elesa je odgovorno za pravilnost in smotrnost poslovanja, naša naloga pa je, da podamo mnenje o revidiranem poslovanju.

Revizijo smo izvedli v skladu z revizijskimi standardi, ki jih je predpisala mednarodna organizacija INTOSAI¹⁴. Revizijski postopki so obsegali pridobivanje, pregledovanje, analiziranje in presojevalno obravnavanje podatkov o revidirančevem poslovanju ter dokumentiranje ugotovitev.

1. Obseg poslovanja, o katerem izrekamo mnenje

Menimo, da nam opravljena revizija daje zadostno podlago za izrek mnenja o pravilnosti in smotrnosti revidirančevega poslovanja s tujino v letih od 1998 do 2001, pri čemer poslovanje s tujino opredeljujemo kot poslovanje, ki je obsegalo

- zakupe moči,
- uvoz in izvoz električne energije,
- trgovanje z električno energijo in
- oddajanje transportnih poti.

2. Mnenje o pravilnosti

Eles je po našem mnenju v letih od 1998 do 2001 (v obsegu, ki smo ga opredelili v 1. točki tega poglavja) posloval s tujino v skladu s predpisi.

Opozarjamo pa, ne da bi zaradi tega izrekli pridržek glede pravilnosti poslovanja, da je Eles podpisal pogodbe o trgovanju z električno energijo v obdobju, v katerem je bilo trgovanje dovoljeno, podpisane pogodbe pa je izvajal še v obdobju, ko je bilo trgovanje že prepovedano.

Opozarjamo tudi, ne da bi zaradi tega izrekli pridržek glede resničnosti in poštenosti računovodskih izkazov, ki smo jih na kratko predstavili v točki 2.3 uvodnega dela tega poročila, da Eles v poslovnih knjigah ni evidentiral naravnih nadomestil za opravljene tranzite električne energije (6. točka II. poglavja tega poročila).

1. Mnenje o smotrnosti

Eles je po našem mnenju v letih od 1998 do 2001 (v obsegu, ki smo ga opredelili v 1. točki tega poglavja) posloval s tujino smotrno, razen v naslednjih primerih:

- *za tranzite električne energije podjetju HEP v letih 2000 in 2001 je nepravilno obračuna*

---

¹⁴ Napotilo za izvajanje revizij (Uradni list RS, št. 41/01)

val nadomestilo in zaradi tega po naši oceni izkazal za 951 MWh manj električne energije kot nadomestilo za opravljeni tranzit (točki 6.2a in 6.3a v II. poglavju tega poročila).

- *pri obračunih tranzita električne energije za podjetje VERBUND v letih 2000 in 2001 ni v celoti spoštoval pogodbeno dogovorjenih cen in tudi ne rokov za obračun, zaradi česar je dosegel manjši iztržek, zamujanje pri izdaji računov pa smo ocenili kot negospodarno ravnanje (točki 6.2c in 6.3b v II. poglavju tega poročila).*

Opozarjamo pa, da je bila učinkovitost prodajanja in kupovanja pasovne električne energije pri nekaterih podjetjih, zlasti pri podjetju ENTRADE, pomembno manjša kot povprečna učinkovitost vseh prodaj in nakupov pri tujih podjetjih (točki 4.1 in 4.2 v II. poglavju tega poročila).

Odzivno poročilo

Odzivno poročilo ni potrebno, ker so bili že med revizijskim postopkom sprejeti ustrezni ukrepi za odpravo razkritih nepravilnosti (tretji odstavek 29. člena ZRcaS-1).

Pravni pouk

Tega poročila ni dopustno izpodbijati pred sodišči niti pred drugimi državnimi organi (tretji odstavek 1. člena ZRacS-1).

Dr. Vojko A. Antončič,
generalni državni revizor

Poslano priporočeno:

1. Elektro - Slovenija d. o. o.
Hajdrihova 2, 1000 Ljubljana;
2. Dr. Ivo Banič
Tbilisijska 114, 1000 Ljubljana;
3. Državni zbor Republike Slovenije
Šubičeva 4, 1000 Ljubljana;
4. Preiskovalna komisija za ugotovitev odgovornosti
odgovornih oseb in nosilcev javnih pooblastil glede
nakupa in prodaje električne energije, zaradi česar
je bila domnevno povzročena gospodarska škoda v
sistemu slovenskega elektrogospodarstva
Predsednik Branko Kelemina
Šubičeva 4, 1000 Ljubljana;
5. arhiv, tu.

Uporabljeni zakoni, drugi predpisi in akti

1. Resolucija o strategiji rabe in oskrbe Slovenije z energijo (Uradni list RS, št. 9/96; ReSROE)
2. Energetski zakon (Uradni list RS, št. 79/99, 8/00; EZ)
3. Zakon o energetskem gospodarstvu (Uradni list SRS, št. 33/81 in 29/86)
4. Zakon o ukrepih za sanacijo finančnega položaja podjetij s področja elektrogospodarstva in rudnikov rjavega premoga v zapiranju (Uradni list RS, št. 59/96; ZUSFPE)
5. Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93; ZGJS)
6. Zakon o obligacijskih razmerjih (Uradni list SFRJ, št. 29/78, 39/85, 57/89; ZOR)
7. Zakon o kontroli cen (Uradni list RS, št. 63/99; ZKC)
8. Zakon o cenah (Uradni list RS, št. 1/91; Zcen)
9. Uredba o preoblikovanju podjetij Elektrogospodarstva v javna podjetja (Uradni list RS, št. 47/94)
10. Uredba o preoblikovanju Javnega podjetja Elektro - Slovenija, p. o. v Javno podjetje Elektro - Slovenija, d. o. o. (Uradni list RS, št. 28/96)
11. Uredba o preoblikovanju Nuklearne elektrarne Krško, p.o., v javno podjetje Nuklearna elektrarna Krško, d.o.o. (Uradni list RS, št. 54/98 in 57/98)
12. Uredba o pogojih za pridobitev statusa kvalificiranega proizvajalca električne energije (Uradni list RS, št. 29/01)
13. Uredba o omejevanju obtežb in porabe električne energije v elektroenergetskem sistemu (Uradni list RS, št. 42/95)
14. Uredba o načinu izvajanja gospodarskih javnih služb s področja distribucije električne energije (Uradni list RS, št. 54/00, 31/01, 99/01)
15. Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe prenos električne energije in gospodarske javne službe upravljanje prenosnega omrežja (Uradni list RS, št. 54/00, 79/00, 124/00, 29/01, 99/01)
16. Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe organiziranje trga z električno energijo (Uradni list RS, št. 54/00)
17. Uredba o listi blaga in storitev, za katere se uporabljajo ukrepi kontrole cen (Uradni list RS, št. 80/00)
18. Odlok o ustanovitvi javnega podjetja za prenos električne energije in javnih podjetij za distribucijo električne energije (Uradni list SRS, št. 38/90)
19. Statut Elektro - Slovenija, d.o.o. (sprejela Vlada RS dne 11. 12. 1997)
20. Slovenski računovodski standardi (SRS)
21. Odredba o načinu oddajanja subvencij, dotacij in drugih transferov iz sredstev proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 5/98)
22. Pravilnik o določitvi cen za uporabo elektroenergetskih omrežij in kriterijih za upravičenost stroškov (Uradni list RS, št. 30/01, 103/01)
23. Pravilnik o organizaciji Elektro - Slovenija (določil direktor Elesa dne 1. 3. 2000)
24. Sistemizacija delovnih mest (določil direktor Elesa dne 1. 3. 2000, 15. 9. 2000, 17. 11. 2000 in 20. 11. 2000)
25. Tarifne postavke za prodajo električne energije iz elektroenergetskega sistema Slovenije (Uradni list RS, št. 84/98)
26. Tarifne postavke za prodajo električne energije (Uradni list RS, št. 102/00)
27. Splošni pogoji za dobavo in odjem električne energije (Uradni list SRS, št. 27/85, 5/88,

- 23/88, 15/89 in Uradni list RS, št. 26/90)
28. Soglasje k tarifnim postavkam za prodajo električne energije (Uradni list RS, št. 84/97 in 84/98)
  29. Sklep za podaljšanje plačilnega roka uporabnikom električne energije – izvoznikom (Uradni list RS, št. 32/95)
  30. Sklep o najvišji ceni odkupa električne energije od malih proizvajalcev električne energije (Uradni list RS, št. 82/99)
  31. Sklep o nižanih tarifnih postavkah (Uradni list RS, št. 77/96)
  32. Pravila za delovanje trga z električno energijo (Uradni list RS, št. 30/01)
  33. Navodilo NA 06.01.01: Vrednotenje stroškov nakupa, kontroliranje in likvidacija računov (21. 1. 1999)
  34. Navodilo NA 03.01.01: Vrednotenje prodaje električne energije (21. 1. 1999)
  35. Navodilo NA 03.01.01: Obračun prodaje električne energije (21. 1. 1999)
  36. Organizacijski predpis OP 03.01: Prodaja električne energije (24. 9. 1999)
  37. Organizacijski predpis OP 03.02: Tranzit električne energije (24. 9. 1999)
  38. Organizacijski predpis OP 03.04: Mednarodno trgovanje z električno energijo (20. 11. 2000)
  39. Organizacijski predpis OP 06.01: Nakup električne energije (24. 9. 1999)
  40. Organizacijski predpis OP 21.01: Pravilnik o računovodstvu (30. 8. 1999)
  41. Organizacijski predpis OP 21.02: Pravilnik o finančnem poslovanju (30. 8. 1999)
  42. Technical rule for the use of third party networks in case of transit between national networks within the UCPTE (UCTE Assembly, 16. 4. 1998)
  43. Directive 96/92 EC: Internal Market in Electricity (Official Journal L 027, 30/01/1997 p. 0020-0029) oziroma prevod SNKWEC z dne 17. 4. 1997: Pravila notranjega trga elektrike
  44. Directive 90/547 EEC: Transit of Electricity through Transmission Grids (Official Journal L 313, 13/11/1990 p. 0030-0033, 001 03.01.1994 p. 322, 276 13.10.1998 p. 9)

Uporabljene okrajšave in kratice

Celoten naziv	Okrajšava/kratice
Državni zbor Republike Slovenije	- Državni zbor RS
Republika Slovenija	- RS
Računsko sodišče Republike Slovenije	- RSRS
Elektro – Slovenija, d. o. o., Ljubljana, Hajdrihova 2	- Eles
Vlada Republike Slovenije	- Vlada RS
Nadzorni svet	- NS
Elektroenergetska bilanca	- EEB
Elektroenergestki sistem	- EES
Hidroelektrarne	- HE
Termoelektrarne	- TE
Nuklearna elektrarna Krško	- NEK
Dravske elektrarne	- DEM
Savske elektrarne	- SEL
Soške elektrarne	- SENG
Termoelektrarna Šoštanj	- TEŠ
Termoelektrarna Trbovlje	- TET
Termoelektrarna Brestanica	- TEB
Termoelektrarna – toplarna Ljubljana	- TE-TOL
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	- MGD
Hrvatska elektroprivreda, d. d., Zagreb, Hrvatska	- HEP
Ministarstvo gospodarstva Republike Hrvatske	- MGRH
Verbund, Osterreichische Elektrizitätswirtschafts AG, Am Hof 6A, A-1010 Wien, Avstrija	- VERBUND
ENTRADE GmbH., Vordergasse 3, 8200 Schaffhausen, Švica	- ENTRADE
Enron Capital & Trade Resources Ltd, 4 Mill Bank, London, SW1P 3 NET, Velika Britanija	- ENRON
IPG Power Limited, Enron House, 40 Grosvenor Place, London SW1X 7EN, Velika Britanija	- IPG
Gestore della rete di trasmissione nazionale S.p.A, Via Palmiano 101, 00138 Roma, Italija	- GR TN
AARE-TESSIN AG FÜR ELEKTRIZITÄT, Bahnhofquai 12, Olten, Švica	- ATEL
EDISON ENERGIA S.p.A., Forobuonaparte 31, Milano, Italija	- EDISON
ELEKTIZITÄTS-GESELLSCHAFT LAUFENBURG AG, CH 5080 Laufenburg, Švica	- EGL
DALMINE ENERGIE S.p.a., Piazza Caduti 6 Lugio 1944, Dalmine, Italija	- DALMINE
ENIPOWER TRADING S.p. A., Piazza Vanoni 1, San Donato Milanese, Milano, Italija	- ENIPOWER
ENICHEM, Piazza Boldrini 1, S. Donato Milanese, Milano, Italija	- ENICHEM
ENECO TRADE S.r.l., Viagalili 20, Boltano, Italija	- ENECO
EUROWAT-COMMERCE S.A., 65, Av.Louise, Bruvelles, Belgija	- EUROWAT
NORDOSTSCHEIZERISCHE KRAFTWERKE-AG, Parkstrasse 23, Bader, Švica	- NOK
En BW Gesellschaft für Stromandel MbH, Durlaherallee 93, Karlsruhe, Nemčija	- EnBW
Leipzig Power Exchange	- LPE
Bayernwerk Aktiengesellschaft, Nymphenburgerstrasse 39, D-80335 München, Nemčija	- BAYERNWERKE
Javno poduzeće Elektroprivreda Bosne i Hercegovine, Vilsonovo šetalište 20, Sarajevo, Bosna i Hercegovina	- JP E BiH
Ente Nazionale Per L'energia Elettrica, Roma, Italija	- ENEL
ČEZ, a. s., Jungmannova 29, 111 48 Praha 1, Češchische Republik	- ČEZ
Kärntner Elektrizitäts-AG, Zentrale Klagenfurt, Arnulfplatz 2, 9021 Klagenfurt, Avstrija	- KELAG
EOS, Švica, Case Postale 570, 1001 Lausanne, Švica	- EOS

PRILOGA 3

1. Bilanca moči v EEB za leto 1998

V MW

Zap. št.	Elementi/mesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Neposredni odjemalci	225	232	266	279	279	276	274	281	283	259	257	219
2	Distribucijski uporabniki	1279	1261	1247	1213	1187	1134	1113	1142	1184	1231	1266	1299
3	Skupaj uporabniki v Sloveniji (zap. 1 + 2)	1504	1493	1513	1492	1466	1410	1387	1423	1467	1490	1523	1518
4	Izgube	112	108	106	99	90	80	80	80	90	98	104	110
5	Konica moči (zap. 3 + 4)	1616	1601	1619	1591	1556	1490	1467	1503	1557	1588	1627	1628
6	Rezerva – primarna regulacija	34	34	35	34	33	36	36	36	36	35	36	35
7	Rezerva – sekundarna regulacija	121	120	121	120	118	116	115	116	118	120	121	121
8	Rotirajoča rezerva skupaj (zap. 6 + 7)	155	154	156	154	151	152	151	152	154	155	157	156
9	POTREBE SLOVENIJE (zap. 5 + 8)	1771	1755	1775	1745	1707	1642	1618	1655	1711	1743	1784	1784
10	Proizvodnja HE	508	485	546	707	699	680	680	669	661	681	692	692
11	Proizvodnja TE	1186	1186	1186	870	841	1052	1186	1073	1118	1186	1186	1186
12	Proizvodnja HE + TE (zap. 10 + 11)	1694	1671	1732	1577	1540	1732	1866	1742	1779	1867	1878	1878
13	Uvoz	252	242	233	218	227	57	38	72	137	180	188	230
14	RAZPOLOŽLJIVO (zap. 12+13)	1946	1913	1965	1795	1767	1789	1904	1814	1916	2047	2066	2108
15	Razlika moči (zap. 14 – 9)	175	158	190	50	60	147	286	159	205	304	282	324
16	Plinski bloki TEB in TET	143	143	143	122	115	122	143	143	143	143	143	143
17	OVG – rezerva	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
18	RAZPOLOŽLJIVA MINUTNA REZERVA (zap. 15 + 16 + 17)	398	381	413	252	255	349	509	382	428	527	505	547
19	Minutna rezerva za izpad bloka	179	180	179	180	182	184	185	184	182	180	179	179
20	SUDEL – rezerva	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
21	POTREBNA MINUTNA REZERVA (zap. 19 + 20)	204	205	204	205	207	209	210	209	207	205	204	204
22	Razlika moči (zap. 18 - 21)	194	176	209	47	48	140	299	173	221	322	301	343

2. Bilanca moči v EEB za leto 1999

V MW

Zap. št.	Elementi/mesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Neposredni odjemalci	211	213	269	284	282	284	267	282	282	263	262	228
2	Distribucijski uporabniki	1318	1313	1292	1248	1218	1176	1156	1202	1249	1291	1300	1337
3	Skupaj uporabniki v Sloveniji (zap. 1 + 2)	1529	1526	1561	1532	1500	1460	1423	1484	1531	1554	1562	1565
4	Izgube	112	108	106	99	90	80	80	80	90	98	104	110
5	Konica moči (zap. 3 + 4)	1641	1634	1667	1631	1590	1540	1503	1564	1621	1652	1666	1675
6	Rezerva - primarna regulacija	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
7	Rezerva - sekundarna regulacija	47	47	48	47	46	45	44	45	47	48	48	48
8	Rotirajoča rezerva skupaj (zap. 6 + 7)	61	61	62	61	60	59	58	59	61	62	62	62
9	POTREBE SLOVENIJE (zap. 5 + 7)	1702	1695	1729	1692	1650	1599	1561	1623	1682	1714	1728	1737
10	Proizvodnja HE	487	519	518	691	703	686	705	728	692	717	729	699
11	Proizvodnja TE	1502	1502	1502	841	841	1074	758	684	847	892	1118	1118
12	Proizvodnja HE + TE (zap. 10 + 11)	1989	2021	2020	1532	1544	1760	1463	1412	1539	1609	1847	1817
13	Uvoz	76	50	64	496	189	236	194	298	240	174	126	124
14	RAZPOLOŽLJIVO (zap. 12 + 13)	2065	2071	2084	2028	1733	1996	1657	1710	1779	1783	1973	1941
15	Razlika moči (zap. 14 - 9)	363	376	355	336	83	397	96	87	97	69	245	204
16	Plinski bloki TEB in TET	143	143	143	143	132	122	122	143	143	143	143	143
17	OVG - rezerva	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
18	RAZPOLOŽLJIVA MINUTNA REZERVA (zap. 15 + 16 + 17)	586	599	578	559	295	599	298	310	320	292	468	427
19	Minutna rezerva za izpad bloka	553	553	552	553	254	555	256	255	253	252	252	252
20	SUDEL - rezerva	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
21	POTREBNA MINUTNA REZERVA (zap. 19 + 20)	578	578	577	578	279	580	281	280	278	277	277	277
22	Razlika moči (zap. 18 - 21)	8	21	1	-19	16	19	17	30	42	15	191	150

3. Bilanca moči v EEB za leto 2000

V MW

Zap. št.	Elementi/mesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Neposredni odjemalci	201	203	214	226	241	241	226	240	241	241	240	210
2	Distribucijski uporabniki	1315	1320	1264	1244	1200	1193	1176	1157	1232	1290	1335	1346
3	Skupaj uporabniki v RS (zap. 1 + 2)	1516	1523	1478	1470	1441	1434	1402	1397	1473	1531	1575	1556
4	Izgube	109	103	98	95	79	86	86	73	85	93	102	106
5	Konica moči (zap. 3 + 4)	1625	1626	1576	1565	1520	1520	1488	1470	1558	1624	1677	1662
6	Rezerva – primarna regulacija	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
7	Rezerva – sekundarna regulacija	47	47	46	45	44	44	43	43	45	47	48	48
8	Rotirajoča rezerva skupaj (zap. 6 + 7)	63	63	62	61	60	60	59	59	61	63	64	64
9	POTREBE SLOVENIJE (zap. 5 + 8)	1688	1689	1638	1626	1580	1580	1547	1529	1619	1687	1741	1726
10	Proizvodnja HE	478	490	612	643	719	742	777	767	733	765	779	779
11	Proizvodnja TE	1522	1522	1522	1522	861	1477	1495	1466	1406	1455	1554	1554
12	Proizvodnja HE + TE	2000	2012	2134	2165	1580	2219	2272	2233	2139	2220	2333	2333
13	Uvoz/izvoz	-30	-45	-193	-79	129	-57	-387	-388	-292	-295	-260	-249
14	RAZPOLOŽLJIVO (zap. 10 + 11 + 12 + 13)	1970	1967	1941	2086	1709	2162	1885	1845	1847	1925	2073	2084
15	Razlika moči (zap. 14 – 9)	282	278	303	460	129	582	338	316	228	238	332	358
16	Plinski bloki TEB in TET	142	142	121	121	142	142	142	349	320	320	370	370
17	OVG – rezerva	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
18	ENEL – rezerva	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
19	RAZPOLOŽLJIVA MINUTNA REZERVA (zap. 15 + 16 + 17 + 18)	584	580	584	741	431	884	640	825	708	718	862	888
20	Minutna rezerva za izpad bloka	553	553	554	555	256	556	607	607	605	623	622	622
21	SUDEĽ – rezerva	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
22	POTREBNA MINUTNA REZERVA (zap. 20 + 21)	578	578	579	580	281	581	632	632	630	648	647	647
23	Razlika moči (zap. 19 – 22)	6	2	5	161	150	303	8	193	78	70	215	241

4. Bilanca moči v EEB za leto 2001

V MW

Zap. št.	Elementi/mesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Neposredni odjemalci	253	224	270	251	271	273	276	263	281	279	279	230
2	Distribucijski uporabniki	1422	1393	1346	1311	1274	1294	1272	1251	1305	1360	1412	1425
3	Skupaj uporabniki v Sloveniji (zap. 1 + 2)	1675	1617	1616	1562	1545	1567	1548	1514	1586	1639	1691	1655
4	Izgube	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
5	Konica moči (zap. 3 + 4)	1705	1647	1646	1592	1575	1597	1578	1544	1616	1669	1721	1685
6	Rezerva – primarna regulacija	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
7	Rezerva – sekundarna regulacija	49	47	47	46	46	46	46	45	47	48	49	48
8	Rotirajoča rezerva skupaj (zap. 6 + 7)	66	64	64	63	63	63	63	62	64	65	66	65
9	POTREBE SLOVENIJE (zap. 5 + 8)	1771	1711	1710	1655	1638	1660	1641	1606	1680	1734	1787	1750
10	Proizvodnja HE	540	532	582	779	775	771	755	744	684	735	735	735
11	Proizvodnja TE	1534	1534	1534	1505	1451	1346	1400	1355	1489	1534	1534	1534
12	Proizvodnja HE + TE (zap. 10 + 11)	2074	2066	2116	2284	2226	2117	2155	2099	2173	2269	2269	2269
13	Izvoz	-134	-176	-235	-339	-55	-28	-237	-227	-240	-247	-222	-177
14	RAZPOLOŽLJIVO (zap. 12 + 13)	1940	1890	1881	1945	2171	2089	1918	1872	1933	2022	2047	2092
15	Razlika moči (zap. 14 – 9)	169	179	171	290	533	429	277	266	253	288	260	342
16	Plinski bloki TEB in TET	235	235	235	235	235	235	349	349	328	299	349	349
17	GRTN – rezerva	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
18	ENTRADE – rezerva	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
19	RAZPOLOŽLJIVA MINUTNA REZERVA (zap. 15 + 16 + 17 + 18)	654	664	656	775	1018	914	876	865	831	837	859	941
20	Minutna rezerva za izpad bloka	621	623	623	624	624	624	624	625	623	622	621	622
21	SUDEL – rezerva	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
22	POTREBNA MINUTNA REZERVA (zap. 20 + 21)	646	648	648	649	649	649	649	650	648	647	646	647
23	Razlika moči (zap. 19 – 22)	8	16	8	126	369	265	227	215	183	190	213	294